

The Project Gutenberg eBook of Antinous, by Volter Kilpi

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Antinous

Author: Volter Kilpi

Release date: October 14, 2012 [EBook #41053]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ANTINOUS ***

Produced by Tapio Riikonen

ANTINOUS

Kirj.

Volter Kilpi

Otava, Helsinki, 1903.

K. Malmström'in kirjapaino, Kuopio.

SISÄLLYS:

- I. Bithyniassa.
- II. Athenassa.
- III. Roomassa.
- IV. Egyptissä.

I. BITHYNIASSA.

Satakielistä heläjöitsevät Bithynian metsät, ruusuista tuoksuvat Bithynian laaksot.

Siellä luikertaa hopeainen Sangarius hämyntummien metsien varjoissa, joissa satavuotiset korkeat puut seisovat iäisenä hämäryytenä ja levittävät virran ylitse elävän lehtikatoksen, jonka tiheästä holvikosta hintelät tulikukkaisat köynökset häilyvinä riippuilevat valjun vedenpinnan ylitse, luikertaa korkeiden jylhien vuorien välillä, joiden rinteet äkkijyrkinä riippuvat juoksevan veden ylitse ja uhkaavina ja paljaina ylenevät huimaaviin korkeuksiin, kantaen kaukaisella laellaan, ikäänkuin taivaan sylissä, mitättömänä silmään näkyvän kaupungin tornit ja muurit, luikertaa laaksojen halki, jotka levittäyvät riemuitsevana, heleiden palmulehtojen rajottamana ruusustona, jonka yllä taivaan kansi kylpee sinessä ja auringon kullassa. Siellä ovat metsät, metsät, jotka ylenevät ihmisen yllä kuin temppeleinä, jonka rajattomassa rauhassa ihminen seisoo riippuvin käsin ja hiljennenä, puut seisovat siellä iäisenä liikkumattomuutena, puiden välitse häämöttää silmään kostea hämärä vuoren seinä, jonka ratkelmista vesi hiljalleen tiukkuu ja hopeaisina suonina valuu vuoren vihervän sammaleen peittämää rintaa, yllä huojuilevat puiden korkeat latvat, juurilla, metsän epämääräisessä hämärässä näkee siellä täällä runkojen välillä jonkun korkean kalpean kukkasen varrellansa hiljaa häilymässä, ympärillä on rauha, ääretön hiljainen rauha, niin että yksinäinen linnun ääni jää kauaksi kajailemaan ilmaan ennenkuin häipyä seisovain runkojen välitse kaukaisuuteen metsien hämäänsä syliin. Mutta ovat siellä nekin metsät, joissa puut hämärtävät purppuraholvikkana yllä, joissa ruohostot metsän raskaassa ja tunkeassa hämärässä läikkyvät kukkasten punaisena ja keltaisena vaippana, ja joissa ihminen itsekin lehtikatoksen läikähtelevän läpinäkymättömän vehreyden, kukkasten humalluttavan värikirkunan ja tuoksuina huuruavan ilman keskellä huumautuu kuin pisaraksi sitä raskaanhivelevää tuoksujen ja värien ja vehreysaaltoamisen vellontaa ja hämärtää kuin itsekin sieluineen umpinaisena punaansa kumpuavana kukkasen umpuna metsän raskaassa varjossa. Laaksoja on Bithyniassa, jotka ovat kuin kukkasten hukuttamat, punan laineena häilyvät ne laaksot, ilmakin läikkäilee tuoksujen raskauttamana niiden yllä, ja ympärillä ylenevät metsät runsaana vehreyden merenä, jossa näkee vaan pehmyttä ja tulvehtivaa lehvistöjen upeilua ja kukkataakkojen vaippaavaa nuokkunaa, itse taivaskin tämän kukkasparatiisin yllä samenee silmissä kuin purppuranusvaisena höyrynä uiskenteleväksi katokseksi, joka yhtä päätä ikäänkuin valuu ja valuu sulana punan ja kullan tulvana maailman avauvan kukkassylin yllä. Mutta on siellä niitäkin laaksoja, joissa ihanilla riemuisilla niityillä kukkaset seisovat suur- ja kirkassilmäisinä, joissa ympärillä ylenevät keveät korkeat puut, joiden häilyvillä oksilla linnut hopeaisesti visertelevät; kuin keveänä valkeana kirkkona nousee taivas niiden laaksojen ylitse, linnut uiskentelevat vapaassa ilmassa ja kukkaset näkyvät heleinä silmään, niinkuin heljää soittoa ovat ne laaksot ja ilma välkkyy kirkkaana niiden raikkaan kukkavälkkeen yllä.

Niin on Bithynia, ruusujen ja tummaraskaiden metsien maa, satakielien ja kaipaavain myrttien maa.

Mutta Bithyniassa, ruusujen ja lehvistöjen vehreässä Bithyniassa on kaupunkikin meren heleällä rannalla, kirkas valkea kaupunki, edessään meren laaja rannaton peili. Valkea on se kaupunki, selkeänä ja tarkkamuotoisena nousee se temppeleineen ja ylenevine pylvästöineen heijailevan veden peilin edessä kuin vetten helmasta silmään, kirkkaana ja valkeana seijastaa se silmään sinisen kevyen ilman rajottamana. Niin se kaupunki on ilman ja meren rajottamana kuin ylenevien temppeleiden ja keveiden ylhäisten pilaristojen sävellyttävä korallinen näky, mutta sen meren edessä heijailevan kaupungin takana hämyilevät vehreiden runsaiden metsien vellovat haahmot, jotka kuin suunnattomina pehmeinä aaltona tulvivat joka taholta sen kirkaspiirtoisen marmorikaupungin ylle ja ikäänkuin vellovat hukuttamaan koko sen kaupungin ylitseuhkuvaan runsaus-syliinsä. Claudiopolis, heleä ja valkea marmorikaupunki on Bithynian laaksojen sylissä, kirkas on se temppeleiden ja pilaristojen kaupunki ja ihmiset vaeltavat sen kaduilla puettuina valkeihin keveihin togiin, mutta Claudiopoliin ympärillä läikkyvät Bithynian metsät, ja metsistä huuruu tuoksujen raskauttava ilma sen selkeäpiirtoisen kaupungin ylitse. Niin siellä ihminen, kun katselee pylvästöjen ylenevää rauhaa ja temppeleiden tyyntä ja syvää lepoa pilaristoillaan, itsekin ikäänkuin herää tyyneyden ja tyyntymyksen haluksi ja sointuisi joka liikunnossaan ja ajatuksessaan tyyneeksi ja tasaiseksi, koko olo asettuneena ikäänkuin marmorin veistetyn kuvapatsaan tyyneen kylmäksi oloksi, otsa ja rinta päilyvänä lepona, mutta samassa hengittää taas sitä tuoksujen tulvahuttamaa ilmaa ja näkee taivaan, jolle metsien ja niittyjen vehreys-läike antaa ikäänkuin samean, huuruissa kylpevän värivaipan, ja sielu valahtaa siitä rauhottumisen ja sointumisen rajasta muodottomaan ylitsekumpuavaan läikehtimiseen, johon ihminen koko oloineen herkähtää.

Bithyniassa, ruusujen ja hämärtävien metsien maassa on Claudiopolis, kirkas marmorikaupunki, joka ylenee selkeiden pilarien ja temppeleiden sointuna merenpeilinsä edessä, mutta jonka ympärillä metsien ja lehdikköjen salaperäinen vehreysmeri runsaana ja hukuttavana lainehtii.

I.

Antinous pitää otsaansa kätensä varassa, istuu kivellä, kyynärpää polvea vastaan ja tuijottaa metsään, metsän syliin.

Siinä se metsä häilyy tummuutena yllä ja ympärillä. Puut nousevat, ylenevä runko ylenevän rungon takana, taampana häviää kaikki sulkeuvaksi himmeiden seinäksi ympärillä, yllä kattaa latvojen läpinäkymätön lehvistö metsän umpinaisen salin. Siinä jalkojen edessä luikertaa kalpea puro puiden juuria, sen kelmeäkalvoisessa kuvastuksessa näkee liikkumattoman hiljaisen metsän toistamiseen parkkisine, ylenevine, toistensa taakse peittyvine runkoineen ja raskaasti huojuvine lehtikatoksineen, jonka holvikosta tulikukkaiset köynnökset hinteloina riippuvat vettä kohden ja ikäänkuin pisartavat helakanpunaiset varjonsa puron liikkumattomaan kuvastukseen. Pyörryttävänä hiljaisuutena ja liikkumattomuutena seisoo metsä, silmä hukkuu toistensa taakse häviävään runkojen seisontaan, joka etäämpänä ja etäämpänä tihenevänä seinänä sulkee ihmisen olon ja mielen ylt'ympäritä, yllä huumevat aistit taajan elävän lehtikatoksen tuntemisesta, joka sankkana ja raskaana huojuu yllä ja levittäytyy ympärille yhtyen kaukaisuudessa runkojen kanssa niiden sameaan sankkaan taustaan, joka seisahtaa ihmisen mielikuvituksen ylt'ympäritä.

Umpinaista on siinä metsässä, ja raskaana lumoavana hämähärryksenä tuntuu se vereen ja oloon. Mielikuvitus seisahtuu vangittuna sen metsän näkemiseen ylt'ympäritä. Puiden juurilla tuoksuavat suuret punan- ja kellanhelottavat kukkaset ja ilma runkojen välillä on raskas häilyväin köynnösten lemusta, kummallisesti vaippaa ja uuvuttaa se tuoksujen höyry ihmistä. On niinkuin metsän suljettu umpinainen hämähärrys kasvaisi ihmisen sieluksi ja kuin raskaana lemuileva ilma usvailisi ihmisen vereksi. Katoo itsestään ja seisahtuu lumoutuvassa sielussaan liikkumattoman metsän seisonnaksi.

Antinous istuu, kätensä lamaavina, ja tuijottaa, mitään yksityistä havaitsematta, metsän lumoavaan syliin. Kummallinen hervottumus levittäytyy hänen mielensä ylle. Koko se metsä tulee kuin yhtenä tuntona hänen sieluksensa, hän tuntee silmillään yhtä haavaa ylenevät puunrungot ympärillä ja metsän hämärän seisovan sisustan, jossa lehvistö hiljaa ja raskaasti liikkuilee, ja jonka suljetussa varjossa kukkasten tukahuttava lemu liikkuu. Niin on kuin hämähärräisi veressään jokainen lehden liikunta ylhäällä puussa ja ikäänkuin jokainen tuntoonsa tuleva kukkasen näky tuntuisi lämpimänä sykähdyksenä veressään. Yhtähaavaisena liikkuvana väriusvana läikähtelee koko ympäröivä metsä hänen sieluksensa ja vaippaa varjoovasti koko hänen olonsa.

Niin valahtuu ihminen kuin metsäksi ympärillä. Verta varjostaa ja värjää metsän hämärä ja kukkasten puhkeilu, koko tunto on metsän umpinaisena kuvana läikähtelemistä. On kuin hukkuisi mieli kukkasten hämäräksi punaksi tai kuin puhkeisi metsän hillitty raskaslemuinen henki ihmisen vereen. Liikkuu kuin omasta olemisestaan ja liittyy tuntevana vellovana usvana kaiken myötä ympärillään. Omassa itsessään tuntee valahteluna jokaisen lehden hamuilevan liikunnan ja jokaisen, silmän tunnettavaksi pulpahtavan kukkasen väripisaran. Lainehtii tuntemisena, koko sielu on lehtikatoksisen metsän suljettua ja umpinaista liikkuilemista ja tuoksujen ja värien uiskentelemista. On siinä metsän keskellä kuin paikalleen lumottu kukkanen, jossa metsän koko elämä värehtii.

Niin istuu Antinous metsässä, sielunsa metsäksi liikkuvana. Silmänsä lepäävät metsässä, joka unnuttavana rauhana taajenee ylt'ympäritä, kätensä ovat vaipuneet kummallekin polvelleen ja lepäävät auenneiksi herpouneina siinä. Silmänsä, kun hän katsoo sinne metsien väriin, suurenevat ja tummenevat hetkittäin äkillisesti ja samassa puhkee rinnastaan pidättyvä huokaus, kuin olisi hänessä puhkeemassa halu hälvetä itsestään siksi kaikeksi ympärillä. Rajatonna uumoilee metsä yllänsä ja kasvien verenä lainehtii maa ja ilma.

II.

Apollon temppelin edessä seisoo Antinous, katselee Apolloa, Apollon kuvaa temppelin edessä. Ympäritään ylenee Claudiopolis marmorisena, aurinko katselee hoikan palmun ylitse, joka häilyväinä seisoo temppelin terävänä näkyvässä kulmassa ja levittää lempeän viherjän viuhkansa temppelin valkeata seinämää vastaan, ympärillä liikkuu ihmisiä väljään ja valluisten pilaristojen varjoissa. Apolloa katselee nuori Antinous, Apollon ylhäisenä seisovaa kuvaa, katselee liikkumatonna, vartalonsa hiukan eteenpäin kumartuneena, toinen kätensä on heikosti kohotettuna sivullaan, toinen holhoo togaa, joka suorissa poimuissa laskeuu nuorta vartaloansa alas. Päänsä on kevyesti kumartuneena, kun hän siinä

katselee.

Mikä lepo sen Apollon silmissä, siinä kun se marmorisena näkyy? Ylhäisenä se seisoo, otsa ylennettynä, kohotetussa kädessä lyra. Antinous seisoo totisena ja liikahtamatonna kuvan edessä. Silmänsä seuraavat jokaisen jäsenen joustavaa muotoa. Niin siitä kuvasta säveltyy ihmiseen kuin aaltoavain viivojen häilyvä tuudinta. Mieli keinuu hyväiltynä solavain muotojen myötä ja koko ihmisen sielu sulaa liuenneena sen kuvan ylle.

Tuntee kuin itsessään jokaisen jäsenen muodon. Näkee rinnan, jonka joustava keveä kupu kutoutuu kun oman rinnan notkeaksi kiinteydeksi. Näkee kohotetun käsivarren kaarean solavan muodon ja polven hoikan ja kimmoisan pyörön, näkee vyötäisten valmiin ja notkean ympärystän, ja jalkojen joustavan kiinteän kimmon, ja tuntee joka jäsenessään itsensäkin notkeana ja täydellisenä. Näkee ylennettyn otsan ja kirkastuneet silmät sen alla, näkee lyran herkkiä kieliä koskettelevat sormet ja on kuin selkenisi omakin otsa yhtä kepeinä ja tyytinä leijaaviin ajatuksiin ja kuin säestelisi tyyneä tuudittuvan mielen kangastuksia metallikielien valuinen keveä helähtely.

Niinkuin aalto, tuudittava muodostava aalto kulkee ihmistä, siinä kun seisoo ja katsoo kirkastuvaa Apolloa. Eikö herää käsivarsi pyöreämpänä ja eikö taivu käden nivel notkeampana ja hienompana? Rinta hengittää kevyenä ja kiinteänä, vyötäisten joustava notkeus herkkyy, tuntee kätensä ja olkansa, tuntee polvensa ja jalkainsa nivelet täydellisinä ja kauniina ja liikkumaan valmiina. Niin hypähtäisi esiin kuin joka jäsenessään notkeana kimmoisuutena ja kajahuttaisi ilmoille olemisensa kevyen riemun, mutta sitte valuu otsan ja silmien valaistu loisto ihmisen lävitse ja hillittynä ja valaistuna tyyntyy täydellisyytensä keinuntaan.

On tyyne ja kirkas, mieli kuin marmorin rauhana. Tuntee jäsentensä sopusuhdan, tuntee sielunsa peilailevan olon, ja on koko olossaan kun meren päilylevää peiliä, joka tyyntyneenä rannattomana lepona kangastellen heleilee. Onnellisena kauneutena häilyilee koko ihmisen tila. Ajatukset soutelevat mieltä, kuin joutsenet heijailevan veden kantta, sielu liikkuilee tyyntyneinä hyväilevinä uneksumisina ja koko olo on kuin hillityn hivelevän aallon keinuttama ja lempeässä sylissänsä kantama.

Niin seisoo Antinous liikkumatonna ja katselee, toinen kätensä riippuvana, Apollon kuvaa. Niin ovat ajatuksensa kuin ottaneet koko hänen olonsa ja sieluineen sulaa hän itse Apollon muotoon, koko mielensä häilyy Apollon kuvana. Siinä liikkuu ohitse togapukuisia ihmisiä, ympärillä häämyilevät valkeat pilaristot, ja ylhäällä taivaalla vaeltaa korkea aurinko marmorisen kaupungin ylitse, se kaikki on sentään vaan kuin etäisenä epäselvänä unena läsnä Antinouksen tunnossa, hän seisoo Apollossa silmänsä vaan ja juo sieluunsa Apollon kuvaa, hälvenee sieluineen Apollon näkyyn, koko se valkeneva kaupunki ympärillä on aistimissaan läsnä vaan kuin tunteitansa keveästi säestelevänä sointujen kosketteluna.

III.

Antinous istuu, istuu huoneessaan yksin ja miettii. Edessään heittää suihkulähde ilmaan välkkyvän kaaren, joka ilmassa säteillen palaa marmorialtaaseen, jonka partaitten välillä vesi heleänä ja läpinäkyvänä häilyilee. Antinous on nostanut toisen polvensa polvelleen, istuu ja tuijottaa ilmassa edessään kiertävään vedenkaareen, otsansa on heikosti rypistynyt. Veden hiljainen loiskina, kun se putoaa marmorialtaaseen on ainoana äänenä korkeassa marmoripilarisessa huoneessa, jonka katosta valo tasaisesti levittäytyy ympärille. Putoavan veden helähtely säestää ja tuudittaa ajatuksiansa.

Mitä on elämä? Onko se kuin vedenkaari, joka kevenee lasisenkirkkaana ja välkkyelee ilmassa, sitte heläjäivästi sammuen marmorialtaan heleään liikkumattomaan veteen? Antinous istuu, seuraa silmillään vedenkaarta, kun se selkeänä hopeasuonena nousee korkealle ja ylhäällä sitte hajautuu ilmaan monivärisinä helminä, jotka helähdellen putoavat marmorialtaan veteen ja saavat sen pinnan hiljaa heilahtelemaan. Onko elämä soinnun keveytenä heleilemistä, ja onko elämän joka hetki pisara pisaralta kauniiksi selkenevää ylentymistä? Onko elämä ihmisen heräämistä keveäksi ja soivaksi kauneudeksi?

Niin ihmeellisen kaunista on elämä joskus elää. Sielu on kuin vapaiden ilmojen sineä, niin kirkas ja kevyt, jokainen ajatus herää mielessä vapaana ja kevytsiipisenä, kuin visertävä lintu, joka joka hetki voi yletä taivaitten sinikeijuviin avaruuksiin leijaamaan, mieltä säveltävät niinkuin valuisten sointujen kosketukset, tuntee koko itsensä, sielunsa ja jokaisen jäsenensä sykähtyneenä, keveästi liikkuvana notkeutena. Ajatukset ovat mielessä kuin seesteistä aamumerta uiskentelevat linnut, jotka hyväiltyinä

antavat aaltojen kantaa itseänsä sinne tänne, milloin ne liikkuvat oman muodon täydellisyydessä, häilyvät oman olkapään kiinteässä notkeassa kaartumisessa ja oman rinnan väljänä ja vapaana hengittävässä kuvussa, tai oman käsivarren pyöreässä ripeässä voiman sykältelyssä, milloin ne taas liitelevät ilmojen autereisen seesteen kannattamina ja häilyvät utupilvien myötä taivaan siniselkeätä väljää lakea, tai nousevat ne notkeina ja ihananluottavina kuin marmorijalustoiltaan ylenevät ylhäiset pilarit ja seisovat luottavan tynninä ja täydellisinä kultaisena kuvastelevan maailman keskellä. Niin on kevyttä ja täydellistä ihmisen olla, jokainen tunne on ihmisen liikkumista ihanana, jokainen ajatus on tämän tuntemisen loistetta ja koko ihmisen olo päilyvää kauneuden heleilemistä.

Antinous katsoo, silmänsä kuin sisällisesti valaistuina, vedenkaaren säteilyyn, hengityksensä käy tasaisena ja kevyenä. Hetkeksi ylenevät silmänsä ja vaeltavat huonetta ylt'ympäri katseella, joka ikäänkuin kylpee autereisessa hurmausmeressä. Siinä nousevat ympärillä hoikat ja valkeat pilarit, jotka keveänä ja norjana jännityksenä kannattavat katoksen marmoriliistakkeita, niiden pilarien sorjien ja selkeästi ilmaan piirtyvien vartalojen välitse näkyy silmään seinien, kevythaamuisten pilastarien rajottamat ja säveltämät suunnikkaat tasot, jotka avautuvat ilmaisina kuvina, joiden etäisiin valkeneaviin maisemiin silmä hyväiltynä jää uneksumaan. Ihanana jättää Antinous silmänsä harhailemaan niiden maisemakuvien elyseeisiä, rauhottavia etäisyyksiä, joissa ihanat tuoksuvat vedet loistelevat, rannoillaan ylhäiset puistot, joiden vihannasta valkeat pilaritemppelit hohtavat auringon valaisemina. Uneksuvana jää silmä niiden maisemien valaistuun näkyyn ja sielu viekottuu tuudittumaan niiden maisemien autereisten haamujen myötä. Kuin ihanuuden kannattamana liikkuu ja hälvenee ihminen.

Kuinka kummallisen kultaisen ihanaa on ihmisen olla! Niin on kuin kylpisi ihmisen sielu kultaista merta, jossa jokainen aalto hurmauksena huuhtoo ihmisen oloa ja vie häntä suloisessa unohtuneessa kuoleentumuksessa mukanaan. Koko ihminen on kuin ihanuuden sointuun häilyämistä ja hälvemistä, jokainen tunne herää kuin sävelen aaltona ja kulkee rikkaana ja tasottavana ihmisen oloa, jokainen ajatus ihmisessä on niinkuin aalto, johon meren hohteleva syli virkoo ja jonka liikunnossa se kullavälähtelevänä häilyy. Kuin yhtä mukauvaa hiveltymiseen antaumusta on koko ihminen, ja herkkänä ja taipuvana tyyntyy ja päilyy koko tahdottomassa olossaan.

Mutta onko ihminen aina näin hälvenneenä soinnun tuudittumisena? Antinous on katsellut kauan niiden, pilarien takana heijailevien maisemien unelmiin, kunnes silmänsä viimein unohtuneina ovat jääneet tuijottamaan yhteen kohtaan ilmassa. Eikö ihmisellä ole toisiakin hetkiä, jolloin ihmisen sielu kattaa kuin sitova lumous? Jolloin maailma levittäytyy kuin umpinaisena katoksena ihmisen ylle ja ympärille ja sulkee hänen kuin vangittuna itseensä? Jolloin ihminen on maailman keskellä kuin umpinainen paikalleen sidottu kukkanen, jonka ainoa olo on uumoilevaa värjymistä luonnon rinnalla, luonnon veripisarana, joka on sidottu ja lamattu olemasta mitään selkenevää ilmaisan ylenevää soinnun kevyttä, on ainoastaan värien ja tuoksujen pulpahtuvaa, paikallaan kumpuavaa olemista, jonka ylle maailma hämähäryksenä levittäytyy?

Eikö ihminen toisinaan ole kuin sameata ja rajatonta sisältään kumpuamisen halua? Niin on kuin kukkanen hämärän metsän sylissä, joka alati halajaa hälvetä ja haihtua, mutta joka alati on sidottu sijallensa ja suljettu itseensä ja sitte tämän rajattoman täyttymättömän halunsa haikeassa kipeydessä vuotaa lehtiensä hykähtyneeksi, sairastavan-tuliseksi punaksi. Niin ihmisessä sisällisesti läikkyy, kuin rajaton rannaton meri, joka joka hetki kumpuu ja tulvii, mutta sitte onkin ihminen myös kuin alati itseensä sidottu ja itseensä lukittu ja alati voimaton tyydyttämään tätä sisällistä hälvenemisen haluaan. Ihminen on niinkuin maailman rinnalle, maailman sitomaksi halvattu elämänpisara, jossa aina on liikkumassa kokonainen meri rajatonta halaavaa haihtumisen kaipausta, mutta joka aina ja iäti jää hervottomana tähän täyttymättömään kaipaukseensa. Niin on ihmisen koko mielentila joskus nousevaa, uumoilevaa sumeena usvailevaa liikkumista, on koko ihminen suurta ja sairasta haihtumisen halua, eikä ennen tunnu lievittyvänsä olemisensä haikeasta kipeydestä ennenkuin saisi nyyhkytyksi itsensä olemisensä sitovista koleista rajoista ulos ja saisi leijailta ilmojen vapauksia. Ikäänkuin itsestään paisuu ihminen joskus, ja valuisi äärettömänä äärettömyyksiin, niin on ainoana haluna koko olemisen tunto.

Tyhjästi tuijottaa Antinous ilmaan eteensä ja kasvoillaan värjyy suuri sairaus. Miksi pitää ihmisen olla, kuin olisi elämä joskus hetkittäin hänelle kovaa ja hantelaa koleutta, joka runtelee hänen tuntoansa ja jonka kosketusta hän ei kestä ajatella? Miksi on ihminen joskus muodotonta sisällisyyttä, jonka ainoana alati kyteväenä pyrkimyksenä on vallettua, vallettua rajattomana, ja miksi tämä ihmisen rajaton halu aina jää täyttymättömäksi ja aina ihmistä sairaaksi sulattavaksi?

Niin katsoo Antinous eteensä ja ajattelee, rinnastaan nousee silloin tällöin imevä ja sairas huokaus. Siinä edessään helähtelee yhä suihkulähteen vesi marmorialtaaseen ja pilarit seisovat valkeina ja kevyeinä ympärillä. Siitä ei Antinous sentään huomaa mitään, silmänsä tuijottavat vaan epämääräisinä ilmaan, ja jokainen jäsenensä on sammunut liikkumasta. Viimein vasta sulavat hänen silmänsä taas seuraamaan vedensuihkun nousua ilmassa, hän jää katsomaan vedenhelmiä, kun ne välkkyvät ilmassa ja sitte lempeästi helähtäen putoavat veteen altaassa, ja näyttää kuin ajatuksensa vähitellen

tuudittuisivat kuuntelemaan sitä veden helmistä pisartelua. Silmänsäkin heräävät lempeämmiksi siinä ja kasvopiirtonsa ikäänkuin herkkenevät. Tuntuu kuin jokainen helähtelevä vedenpisara helähtäisi värjyvästi hänessäkin ja hellittäisi hänen sielussaan ajatuksen kuin leppeyttävän vapahtavan kyynele.

Miks'ei ihminen aina sointuna keinu? Miksi kärsii ihminen rauhattomana, miksi hiutuu ja uupuu sisällisenä haikeutena joskus ja tuntee elämän kuin haikean kärsimyksen? Oi, jos saisi ihminen aina hiljaa kajaavana sävelenä tuudittua! Saisi olla sulana, saisi levätä häilyvänä tiedottomana kauneuden kajaamisena ja liukua viivojen ja muotojen ihanana sopusointuna! Saisi olla ainaisena asettuneena kauneuden päilyntänä! Miks'ei ihminen aina saa siten soida, miksi sumettuu sydän rajattomiin kipeyttäviin halajoimisiin ja miksi kärsii ihminen?

Antinous katsoo ja katsoo vedensuihkuun, joka nousee ja nousee ja sitten pisarteleo veden helminä alas. Ajatuksensa tuntuvat tuudittuvan, jokainen helähtävä vedenhelmi näyttää ikäänkuin leppeyttävän hänen uuteen sulaneempaan ajatukseen. Kasvonsa ovat herkäät ja näyttää kuin häilyisi hän sieluineen mukana kun hän silmillään seuraa veden hiljaista häilyämistä altaan marmoripartaitten välillä.

Missä, missä olisi se levon ihana kaupunki, jossa ihmisen olo olisi kauneuden tyyntä lepoa? Missä olisi se maa ja taivas, jossa ihmisen sielu selkenisi sointujen rauhaksi? Sulanutta ja leppeätä olisi siellä olla, sopusointujen häilyntänä siellä kangastelisi olonsa. Kauniina siellä lepäisi ihmisen jokainen jäsen ja kauniina lepäisi mieli kuin aalloista tyyntynyt rannattoman meren heijaileva peili. Rauhansa päilyntää olisi ihminen siellä, jokainen toivo ja jokainen halu silittyneenä ihmisen sielussa, ainoastaan suurta tyyneyden kuvastusta koko ihmisen olo. O, kaunis olisi ihminen siellä, ja kauniina purjehtisi ihmisen hiljennettyä sielua jokainen ihana ajatus ja ihana tunteen valaistus. Olisiko maan päällä semmoista levon kaupunkia ja semmoista levon ihanata maata? Sinne olisi ihmisen suuri kaipaus ja sinne hakisi ihmisen sielu ihanana itsensä. Olisiko sitä kaupunkia ja maata maanpäällä?

Antinous istuu, hän on nostanut otsansa holhoavalta kädeltä, ja silmänsä harhailevat kuin unena soivan suihkulähteen ja kevyiden pilarien ohitse ikäänkuin jonnekin uneksumisten epämääräisiin valkeneviin kangastusmaihin.

II. ATHENASSA.

Athena, kaupunki, jonka ylitse Parthenon loistaa, Athena, ylhäisten pylvästöjen ja kirkkaiden temppeleiden marmorikaupunki. Kuvapatsasten valkea kaupunki ja kauniiden ihmisten lempeä hiljainen kaupunki.

Sinenä rakentuu rajaton taivas kirkkaan Athenan ylitse, valkeana hohtelevan kaupungin ympärillä häilyy öljypuupuiden vaaleankimalteleva meri, taustassa hälveilevät Hymettoksen auringon huikaisemat rinteet. Niinkuin helmenä hohtaa ja hymyy ihana Athena valkeine temppeleineen ja valkeine ilmaisine pylvästöineen öljypuumetsikköjensä raikkaan vehreyden keskellä, yllänsä taivaan kaareuva kepeä sini.

Kirkas Athena. Tyyneinä aukeavat Athenan kadut ja torit, vierillään pylvästöjen keveät ylhäiset ryhmät. Levollisina ja juhlallisina näkyvät temppeleiden päädyt pilarijalustoillaan, katujen vierä reunustavat kuvapatsaitten valkeat rivit, jotka siinä ihanan ilman syleileminä näkyvät silmään tyyneyden taivaisan levon ilmestyksinä. Selkeinä piirtyvät temppeleiden keveät muodot taivaan sineä vastaan, heleinä seisovat pilarit kirkkaassa ilmassa ja huikaisevan selkeänä kaartuu taivas koko sen kirkkaan kaupungin ylitse. Hiljaista on siellä kirkkaassa Athenassa, tyyntä ja hillittyä on siellä, ihmisetkin vaeltavat siellä ylenevien pilariryhmien ja valkeitten kuvapatsaitten välillä tyyneinä ja hiljaisina, liikkuvat valkeissa puvuissaan siellä ilmaisten pilaristojen alla toistensa keskellä hillityntasaisina ja kaunisliikkeisinä, kuin eläviksi heränneet keveäoliset veistoskuvat.

Kirkas Athena, tyyne ja hiljainen Athena! Kaupunki, joka nousee ihmisen ylle kuin marmoriksi tyyntynyt, marmorissa lepäävä taivaan näky, siellä säveltyy ihminen tyveneksi, ja sielunsa sointuu kauniiksi ja hillityksi. Tyyneenä ja lempeänä rauhallisuutena herää ihminen siellä, jokainen hänen jäsenensä säestyy kauniiksi ja täydelliseksi, jokainen hänen liikuntansa on tasaisuutta ja sopusuhtaa,

hänen mielensä asettuu lävitsenäkyvän heleäksi ja paaltaa tyyntyneet tunteensa esiin kuin kirkas selkeä lampi pohjansa valkean sannan. Niin ihminen herää siellä kuin jokaisessa jäsenessään ja jokaisessa tuntonsa liikahduksessa täydellisenä kauneudenilmestyksenä, jonka kaikki olo on muodon hillittyäaltoista rytmistymistä, ja jonka jokainen ajatus ja tunto ovat hänen kauneusolonsa tyyntä ja selkeätä heijastusta.

O, Athena, jonka ylitse Parthenon loistaa ja jonka katuja veistoskuvat ja ylevät pilarikujanteet reunustavat, sinä levon ja kauneuden marmorikaupunki, taivas ylläsi rakentuu syvästä korkeana sinenä, ja itse sinä, ihana temppelikaupunki, ylenet vaaleanviherväin öljypuumetsikköjesi keskellä kuin selkeän seesteisen marmoriuunen temppeli- ja pilari-ilmestyksenä. Athena, kauneuslevon kirkas ja tyyntä kaupunki, jonka pilaristojen varjossa ihminen käyskelee mieli ja sielu hienon hillityn tyyntymyksen aallon sävellyttämänä.

I.

Athenaan on Antinous tullut, käyskelee Athenassa, veistosten ja temppelien kaupungissa.

Ovatko ihmiset ihanammat Athenassa? Onko taivas selkeämpi ja korkeampi Athenan yllä kuin muualla? Ja onko kaupunki itse heleä ja heijaleiva taivaallisen olon näky? Niin rauhallisina näkyvät ihmiset, astuvat tyyntä toistensa keskellä, jokainen heidän liikuntansa on notkea ja taipuva ja jokainen heidän puheensa hivelee hillityllä tasaisuudellaan mieltä. Ja aurinko, joka levollisena kirkastaa kaikki, valaisee ylenevät pilarit ympärillä selväpiirteisiksi ja sulkee jokaisen ihmisvartalon tarkkamutoiseksi kuin marmorista leikatun veistoksen.

Antinous käyskelee ja mielensä seestyy. Hän katselee temppeleitä, katselee yleneviä pilaristoja ja veistoskuvien rivejä ja sielunsa tyyntyy kuin lepäävän meren selkeydeksi. Hän katselee käyskeleviä ihmisiä, katselee heleilevien pilaristojen varjostoissa seisovia ihmisryhmiä, ja tuntee oloansa valuvan kuin aallon, joka hiljaa ja hiljaa muodostelee jokaista hänen liikuntoansa ja jokaista hänen vartalonsa asentoa.

Niinkuin notkea, notkeneva taipumus kulkee jäseniänsä. Kun hän astuu, tuntee hän vartalonsa liikunnan norjempana kuin ennen, kun hän liikuttaa kättänsä, liikkuu se taipuvammassa kaaressa kuin ennen. Sielunsaakin liikkuu selkeänä ja sulavana, minne hän silmänsä nostaakin, aina on ajatus valmiina ja täydellisenä mielessään läsnä. Niin on koko olonsa kuin asettunutta kauneustyyneyttä ja jokainen hänen mielensä liikunto ja jokainen hänen ruumiinsa liike ovat sen rauhan ihanaa säteilyä.

Athenaa, veistosten ja temppelien tyyntä kaupunkia käyskelee Antinous, ja mielensä ja koko olonsa päilyy tuudittavassa asettuneessa levossa.

II.

Propylaoille on Antinous seisahtunut ja katselee Athenaa jalkainsa edessä.

Kahdenpuolen ylenevät pilarit riveinä, seisovat jatkuvana ylenevänä rivinä yllään ja allaan, pilarien väleissä seisovat veistoskuvat levollisina. Pilarien välitse näkee kaupunkia, jonka ylitse temppelit kohottavat tyyneet, pilareilla lepäävät otsikkonsa, jotka heleinä näkyvät ilman sineä vastaan, näkee kaupungin ylitse auringossa kylpevään lehtimetsien mereen, jonka häilyvän ja kevyen vehreyden takana ylt'ympäri avautuu merten voimakkaan sininen rannaton vyö. Ikäänkuin ilmoja liihotellen näkee korkeudesta tämän kaupungin ja lehtimetsien ja meren valaistuksen edessään, ylenevät marmoripilarit vierellä juuri rajottavat sen maiseman näyn selkeäksi, ilmalla ja sinellä ja kaupungin valkeudella täytetyksi tauluksi.

Antinous seisoo, antaa silmänsä vaeltaa pilarien ylenevää juhlallista riviä, katsoo veistoskuvien vapaata levollistuttavaa seisontaa, tuntee pilarien välitse Parthenonin haahmon, siellä kun se mahtavana ja levollisena lepää pilareillaan ja jää silmillään viimein Erechtheionin näkemiseen, siellä kun se taampana häämöttää hulmupoimuisten Karyatidien kannattamme kattoineen silmään. Hyväilytynä ja hiljenevänä häilyy olonsa ja kun silmänsä viimein erottaavat Erechtheionin keveinä

lepäävistä muodoista, jää hän ajatuksettomana katsomaan pilarien välitse aukenevaa, pilarien reunustamaa kaupungin ja kevythäilyväin metsikköjen ilmaisa taulua.

Tulevat kuin tuutivat aallot ja laskeuvat nukkumaan mielellänsä. Hän tuntee kuin valuisi jäseniänsä sävellyttävä muodostava aalto, jonka hivelemäksi hän tahdottomana jättää itsensä. Niinkuin notkeuden säestys sulattaa ja silittää ruumistansa, mielensä häilyy kuin hiljaa hyväileväin aaltojen kannattamana. Siinä hän seisoo, taipuvissa poimuissa lankee chlamys vartaloansa alas, sen taipuvan viitan alla tuntee hän vartalonsa notkeana ja täydellisenä.

Tuntuu kun säveltäisi jokainen verenisaransa vierintä häntä kauniimmaksi siinä kun hän mielensä hyväilemänä seisoo ja tahdottomana antaa kauneuden tunnon tuudittaa itseänsä.

III.

Afroditen edessä seisoo Antinous, katsoo ylhäistä Afrodite-kuvaa.

Korkea Afrodite, suuri Afrodite, jumalatar! Ylevä ja ihana Afrodite, kauneuden ja rakkauden polvistuttava jumalatar.

Niin näyt ihmiselle kuin täyttyneen kauneuden paalteena. Katsoo sinun ylennettyä oloasi ja koko sielussaan kangastaa ja häilyy sinun ilmestystäsi. Katsoo olkapääsi kiinteätä hyväilevää täydellisyyttä, katsoo rintasi kukkuloiden puhdasta kaareuvaa muotoa, seuraa silmillään vyötäistesi kiinteänä ja hienona pyöreyyttä ympärystä, ja niin loistat ihmiseen kuin täysiloistaisen kauneuden armahtavana aurinkona. Tuntee hyvänä vaatteesi alta paaltavan polvesi pyöreän muodon ja paljastuneen jalkasi täydellisen kauneuden, värähtyy sieluksensa kun tuntee pääsi soreaa kaarevaa asentoa ja kaulasi kenoa, ja hiustesi reunustama otsasi tuntuu hyvänä kauneutena sielussa läsnä. Olet ihanuuden täydellisyys, korkea, ylhäinen Afrodite, sinun koko olosi paaltaa yhtenä tynnyttävänä ja hyvänä täydellisyytenä ihmisessä läsnä ja kangastavasti hälvenee sieluineen sinun ihanana armahtavan ilmestyksesi ylle.

Jokainen toivominen ja jokainen tahtominen sammuu edessäsi ihmisen mielestä. Sinun näkösi täyttää ja täydellistyyttää ihmisen kaipauksettomaksi lepäämiseksi. On kuin sammuisi kaikki muu mielestä ja olisi vaan sinun täydellisyytesi loisteen herkkää tuntemista ja sinun täydellisyytesi loisteeseen haihtumista, suuri Afrodite. Afrodite, itseesi tyventynyt kauneus, Afrodite, itseäsi loistava jumalatar, sinä loistat armona jokaiselle ihmiselle, jolle näyt, sinun näkemisesi on jokaiselle ihmiselle tyytymykseksi ja tyyntymykseksi; sinä loistat jokaiselle ihmiselle kuin aurinko levolliselta taivaalta. Jokaiselle olet sinä armollinen ja jokaiselle kaunis, sinä suuri, sydämen tynnyttävä ja kaipaukset sammuttava, armon ja levon jakaja, Afrodite!

IV.

Neito lähteen reunalla, ruukku kantava neito, pysähdy! Pääsi kallistunut asento, ruukku pääläellasi holhoavan kätesi kevyt taivunta ja pukusi riippuvat liehuvat poimut liukuvat suloutena sieluuni. Pysähdy neito, että kauemmin saan katsoa käsivartesi kaunist kaarta pääsi ylitse, kallistuneen pääsi lempeätä suloa ja vartalosi kevyen puvun syleilemää, norjaa muotoa.

Olet kaunis. Sanomattomana sulona kurottautuu pääsi ylitse taipunut kätesi, sen muotojen lempeät taipuvat viivat sulavat kuin kauniina sointuna sieluun, kohotetulta käsivarrellasi riippuu pukusi liehuvina hulmuina ja liittyy kaareuvissa poimuissa sulavasti armaan nuoren vartalosi ympärille. Katselen kaulasi korkeata ja hentoa pyöreyttä, katselen ruukku kannattavan pääsi suloista kallistumista ja kiharaisten hiustesi löysää solmua kaareuvalla kaulallasi ja palvelen sielussani sinua.

Kaunis olet sinä, ja jokainen jäsenesi suloinen olo on huomattava sielulle hyväilyksi. Niin sielu lempeänä tuudittuu sinun näästäsi, kuin olisi sinun nuorta ja hyvää oloasi. Niin olkapääni hentonä pyöreyytyy kuin sinun hieno ja norja olkapääsi, niin käteni aaltoo kuin sinun lempeänä taipuva kätesi ja jalkani lepäävät arkoina polun sannalla kuin sinun sykähtävä paljas jalkasi. Kokonaan olet minussa, kaunis, ruukku kantava nuori neito ja sieluni värjyy sinun hentoista joustavaa oloasi tuntiessani. Viivy

hetki vielä, o neito, viivy liikahattamatta sulossasi, että saan hetken vielä tuudittaa näköäsi sielussani ja hetken vielä suloutua säveliksi näöstäsi!

V.

Endymion!

Sieluineen häilyy yllesi siinä kun lepäät, huulesi puol'avoimina, rintasi kohoavana. Katsoo sinua ja häilyy sieluineen kasvopiirtojesi yllä, häilyy vartalosi ja jäsentesi yllä, joita unen raukeus valuu.

Niinkuin liuenneena sulaa yllesi. Katsoo kasvojasi ja otsaasi, jota hiukset pehmeästi kaartavat, katsoo pehmeitä avoimia huuliasi ja taipunutta kaulaasi, katsoo rintaasi, joka kohoo nauttivaan hengitykseen ja kättäsi, joka riippuu velttona ja avoimena vierelläsi, ja tuntee herkkänä koko olosi. On kuin omaa ruumista valuisi unen raukaseva hellittävä aalto. Avautuvat omat huulet ja pää kallistuu lepoa hakevana, tuntee taipuneen kaulansa helpon hyväilevän jännityksen, rinta liikkuu raukeana nauttivana hengityksenä, käsivartta heruu pyöreiden lepo ja herpouvana aukenee riippuva käsi.

Häilyy sinuna, Endymion. Unen humala raukasee ja hellittää joka jäsentä. On kuin liikkuisi itsestään, sitomattomana, ja liuenneena aaltoisi sinuna, lepäävä Endymion. On kuin suloutuvaa liikkumista ja haihtumista koko olo, höllenee kuin ihanana sairautena koko ihminen, ja ainoana usvailevana haluna on antauvan herkästi hälvetä itsestään näkemyksensä ylle. O, Endymion, olosi raukeuden yllä häityy ja olosi raukeuteen sulaa, ja on sairas siitä ett'ei vielä herkempänä hälvene ja haihdu yllesi.

VI.

Antinous ajattelee.

Mitä on kauniina oleminen? Onko se sydämen suloista halajoimisen haikeutta? Onko ihminen kauniina sulanutta, ihanan kipeätä halajoimisen herkkyyttä?

Vai lepäämistäkö on kauniina oleminen? Lepäämistä olonsa tyyneessä ja hiljennessä rauhassa, jolloin ihmisen sielu ja maailma ympärillensä päilyvät yhtenä kuvana, kuten tyyntyneenä iltana taivas ja meri meren heijailevassa kuvastelevassa sylissä?

Antinous ajattelee, käsi otsallansa.

Niin joskus haikeutuu ihminen kuin imisi suuri hiljainen suru sieluansa. On koko mieli häilyvää haihtumaan halaavaa sumetta, koko oleminen nousee niinkuin suurena äärettömänä haluna, ja ihanassa nautinnossa häilyilisi keveänä, utuisaksi avaroituvana jonnekin kauas ylhäisiin pidättämättömiin avaruuksiin. On niinkuin olisi pienuutta ja tukaluutta ja hantelaa pidätystä olla niinkuin on, ja halajoitsisi hälvetä, hälvetä ja ihanassa nautinnossa haihtua rajattomuuden vapaaseen ja kevyeen syliin. Tuntee olemisensa kuin sumuisen usvaisen vaipan, joka rasittavana kattaa ihmisen sielua, ja jonka pidätyksestä ihminen sielunsa haikeassa halajoinnissa pyrkii. Semmoista rajatonta epämääräistä halajointia on ihminen joskus, kun sielunsa liikkuu kauniiksi herkkyyneenä.

Mutta sitte on kauniina oleminen joskus sointuavaa ja tyyntä peilailua, niinkuin asettava laine kulkee ihmisen lävitse silloin, joka hivelee jokaisen hänen jäsenensä sopusuhtaiseksi, ja tyyntyyttä jokaisen hänen ajatuksensa selväksi ja rauhalliseksi. Jokainen tunne, joka mielessä silloin herää, on niinkuin olemisen ihanuuden tuntuun tulemista, jokainen mielen toivo on kuin oman sielun aaltoavaa ihanuutta, ja jokaisessa liikunnossaan on ihminen kuin kangastaisi sielunsa ja ruumiinsa yhtenä kuvastelevana tuntuna. Niin silittävänä kulkee kauneus ihmisen sielua joskus.

Mitä on siis kauniina oleminen? Onko se sammumatonta, ääretöntä hukuttavaa kaipaamista, jonka sylissä ihminen sulaneena herkkyy, vai onko se ihmisen lävitse heleilevää, ihmistä soinnuttavaa tyyneydessä lepäämistä, joka saa ihmisen olemaan kuin ylt'yleisessä kullassa kuvastelevan vedenpeilin, niin tyyneen ja heijailevan ihanan? O kauneus, vai oletko sinä kumpaakin yhdessä, oletko sinä sekä ihmisen sointumista että ihmisen riutumista, saat hänen ensin kuin rajattomuuden ihanuudella

sytytetyksi ja väristytät hänet suuren suuren levon, silmänsä ja sielunsa ihanassa kuoleentumuksessa ummistavan levon läikemereksi, ja sitte herpaiset hänet sillä rajattomuudellasi niin että hän jälkeinpäin viruu sairaana ja haikeana ja kärsii sitovaa olemistansa, joka pidättävänä lannistaa hänet nautintoon hälvnemästä? O kauneus, oletko sinä sekä ihmisen päilyvää täydellistä ihanuutta että ihmisen sielun hiutuvaa kipeyttä, joka toisena hetkenä väristytät hänet onnesi kultamereksi, toisena hetkenä taas kätket ja kiedot hänet himmeän kyöneleisen suremisen sulattavaan vaippaan, jonka alla hän sisällisenä nyyhkynä kaivautuu?

VII.

Pylvästössä seisoo Antinous, nojautuu valkeaan marmoripylvääseen ja katselee ajatuksissaan eteensä. Ympärillään ylenevät valkeat pilarit, niiden välitse käyskelee ihmisiä, keskustelevia ihmisryhmiä edestakaisin. Näkyy hetken joku ohitseastuva ihmisryhmä, kuulee yksityisen lauseen heidän keskustelustaankin, sinne he hiljaa etenevät pilarien välille, väistyvät silmistä peittävien pilarien varjoon. Lähenee toinen verkkaan asteleva keskusteleva ryhmä, astuu ohitse ja häviää sekin pilarien taakse. Antinous seisoo yksin pilariinsa nojauvana, käsivartensa ovat pujotettuina ristiin rinnalleen, niin että toga on laskoksessa niiden alla ja jättää jalkansa edessä paljaksi lähes polviin asti, hän on ajatuksiinsa vaipuneena ja kuuntelee liikunnan hiljaista soljuvaa huminaa pilarien välillä. Joku yksinäinen, jonkun ohitseastuvan lausuma ja korvaansa jäämä lause jää joskus hetkeksi kajaamaan aivoissaan ja sielussa.

"... Kauneus on lepäämistä..."

Siitä oli astunut ohitse kaksi keskustelevaa nuorukaista, jotka jo hävisivät pilarien peittoon taaskin, ja ne sanat olivat jääneet ilmaan heiltä. — Kauneus on lepäämistä? Antinous jää katsomaan pilareihin, siinä kun ne seisovat pitkinä valkenevina riveinä edessä, katsoo marmoripalkkeja, jotka rauhaan laskeuneina lepäävät niiden pilarien varassa, liittyneinä kuin iäiseksi levoksi. Onko kauneus kuin sen marmorin lepäämistä ylenevien pilarien kannattamana? Onko kauneus sitä tasaista tyyntynyttä asettumusta, jossa marmoripaasien taakka sointuu pilaristoilleen lepäämään kuin painostaan lievittyneenä rauhan aaltona? Onko kauneus rauhan löytämistä ja rauhan tasaisuus-soinnussa lepäelemistä? Kauneusko kuin aalto, joka sopusuhtana liittää kokonaisuuden jokaisen osan ja jokaisen yksityisen jäsenen kokonaisuuden keveysolemiseksi?

"... Ihminen on kaunis..."

Ihminen kaunis? Ihminenkö tasainen ja tyyneeksi asettunut? Ihmisenkö sielu levon soivana ja sointuneena aaltona? Antinous katselee ihmisryhmää, joka hitaasti astelee ohitsensa. Harmaahapsinen, korkeavartaloineen vanhus, jonka valkea korkea otsa ja selkeät rauhalliset silmät ovat kuin kirkastuneena levon asunto. Vierellään astuu kummallakin puolella kukoistava norjaolkainen ja notkeakävelyinen nuorukainen, jotka kumpikin, paremmin kuullakseen ovat kevyesti kumartuneet vanhusta kohden vierellään ja, nuoret avoimet otsansa tottumattomasti rypistyneinä tarkkaavaan ajatuksen ponnistukseen, unohtuneina kuuntelevat hänen hiljaista verkkaista puhettaan. Ihminen on kaunis? Antinous seuraa silmillään kummankin nuorukaisen norjaa solavaa vartaloa, jota valkea chlamys kauniissa poimuissa verhoo, seuraa chlamystä holhoovan käden kaartoa ja kaulan siroa asentoa, katsoo käherän, ajatuksiinsa kumartuneen pään täsmällistä kauneutta ja silmien tyyntä selkeyttä, ja tuntee kuin silittävän rauhan sielussa. Kaunis on ihminen, ja kangastavassa liikutuksessa tuntee ihmisen koko ihanan olon. Kun ihmistä katsoo, niin niinkuin säveltyneessä poljennassa liukuu sen ihmisen oloon, ja tuntee silmänräpäyksellisenä runona itsessään läsnä koko sen ihmisen lämpimän ja joustavan olon. Kun näkee käden liikunnan, värähtää se liikunto sulavana taipuvana aaltona omassa olossa. Kun näkee liikkuvan käsivarren nopeat välähtelevät lihastenleikit, sulaa silmänräpäyksessä kuin itsessään koko sen ihmisen hennoissa liikkeissä vavahtelevaan olemiskudokseen. Ihminen on olonsa lepäävää ja silmänräpäyksellistä valmiutta, joka hetkensä elää hän kuin lävitsensä sopusoinnun ja täydellisyyden sulaumuksena, mutta seuraavassa hetkessään välähtää hän joka jäsenessään uudeksi sopusoinnun ja täydellisyyden tilaksi, joka sähkön herkkänä kulkee jokaista hänen jäsentänsä ja olonsa kudosta ja muodostaa ne sen uuden tilan värähtämiksi. Ihminen on kaunis: joka silmänräpäys kulkee ihmistä kauneuden aalto, ja valaa ihmisen joka hetki täydelliseksi sopusuhtaan välähdykseksi. Kaunis on ihminen; missä ihmistä hentona katsoo, kokonaisenaan värähtää hän siellä ihmisen sieluksi, ja ihanassa väristyksessä tuntee hänen täydellisyytensä itsessään. Antinous katselee, katselee niitä poistuvia, pilarien väliin häipyviä nuorukaisia, vanhus keskellään, ja jokaista jäsentänsä hipuu ajatteleva kaunistuva lepo. Ihminen, ihminen on kaunis, jokainen ihmisen hetki on sävel, jonka sointuun koko hänen olonsa sulaneesti mukautuu. Antinouxen mieli ikäänkuin seisahtuu siihen ajatukseen ja

keinuvasti häilyy sielunsa. Kaunista on olla ihmisenä, norjana asettuneena tasaisuuden sointuna koko olento, jokaisessa olonsa kudoksessa täydelliseksi sulaneena, ja välähtävän valmiina heräämään taaskin toiseksi ja uudeksi joka jäsenessään sointuvaksi tyyneyden kokonaisuudeksi. Antinouksen silmät katsovat unohtuneessa uneksunnassa valkeitten pilarien välille, joilla marmori tyyneenä lepää, ja koko tilansa on rauennutta ja tyyntynyttä ajatuksiinsa kajaamista.

"... Ihminen hälvenee hetkeen..."

Ihminen hälvenee hetkeen? Hälvenee niinkuin hiljaa avaruuksiin häipyvä soiton sävel. On kajaamista ja kajaamista, tuntee kuin häipyisi jokaiseen kätensä suoneen asti sielunsa häilyväksi tilaksi. Niin on kuin unohtuisi olemasta ja kasvaisi yhteen hetken kanssa ja liukenisi sen myötä. Ei ole jäsentä ihmisessä, jonka tuntisi, ei ole mitään kovaa ja olevaa ihmisestä läsnä, liuenneena häilyy tunteenansa vaan, koko ihminen sielunsa väreilynä. On vaan yhtä sulaamista, jokainen ajatus ja jokainen tunteminen ovat yhtä hetken kuvastelua, eikä tiedä missä on, itsessäänkö, vai hetken tuntemisessa. Ihminen unohtuu joka jäsenessään itsestään ja muuttuu tunteensa huuruvaksi vellovaksi sumeeksi, joka sulavana ja syyleivänä levittäytyy kaiken ylle.

Antinous jää liikkumattomana tuijottamaan kauas pilarien välille yhteen kohtaan ilmaan, näyttää kuin kaikki ympärillä, pilarit ja käyskelevät keskustelevat ihmiset, tuntuisivat hänen sielussaan läsnä kuin huuruilevana ylt'yleistenä liikkumisena, jonka häilyvässä keinunnassa hänen omat ajatuksensa ovat ainoana kiintonaisena tilana, johon hän mielineen jää.

Kauniina oleminen on ihmisen hälvenemistä hetkeen. Niinkuin keinuvasti liikuu tunnelmakseen. Kauniina hetkenä haamuilee sielu ja ruumis yhtenä. Minkä näkee, se värähtää sieluksi ja sitte sulaa olossaan sen sielunsa tilan tuntemiseksi. Kaunis hetki kattaa ihmisen olon ja sulkee hänet joka puolelta syliinsä. Kun katsoo maan sylin runsaus- ja vehreystulvintaa, hykähtyy kuin pisaraksi sitä hämärää umpinaista vehreyttä ja uumoilee sielussaan kuin maan vehreänä verenä; kun näkee taivaan keveätä, sini-iloista kuoroa yllänsä, sukeltaa unohtuneesti sieluineen senkin heljäksi, ylentyväksi soimiseksi, mereksikin, jota taivaan rannan valuinen piiru autereisesti rajottaa ja joka päilyelee tyyntyvänä auringon ja taivaan peilinä, hymisee sielussaan ja hyväilytinä nuortuvat ihmisen muodot, kun saa katsoa nuoren täydellisen ihmismuodon näkyä, joka kangastavasti sulaa ihmisen aistimia myöten ihmisen sieluksi. Unohtumista on kauniina oleminen, unohtumista sielunsa aaltoavaan, koko ruumiin olemattomaksi soinnuttavaan liikutukseen. Kaunis on ihminen, kun sielunsa ja ruumiinsa päilyy yhtenä herkkänä kuvastelevana peilinä, josta kaikki itsenäinen olemisen tunteminen on hälvennyt. Kauneus on hetken kuoleentumista ihmisessä, jolloin ihminen kokonaan kuvastelee sielunaan, jokainen ruumiinsa sykähdys sielustumisena.

Antinous on ajatustensa myötä katsonut pilareihin, siinä kun ne kuin ylenevänä kuorona tuntuvat sielullansa, häilyvästi tuntee hän valkopukuisten ihmisten liikunnan pilarien välillä ja ikäänkuin unessa jää hänen kangastelevaan sieluunsa aaltoamaan jonkun ohitse astuvan sana. Hän ikäänkuin hupenee siinä seisomiseksi, kätensä riippuvat voimattomina alhaalla sivuillaan ja leukansa on vajonnut rintaa vastaan, liikkumaton hän seisoo ja sielunsa keinuu tuntemisenansa. Hiljaa hipuu hetki hetken jälkeen, ihmisiä astelee ohitse ja pilarit ylenevät; yhä seisoo Antinous päänsä rintaa vastaan taipuneena ja olonsa keinuu ihanana häilyntänä.

"... Elämä on kauniina olemisen hetkiä..."

Ne sanat jäävät värähtyneen Antinouksen mieleen kuin lempeänä joka suoneen levittävä valaistus. Elämä on kauniina olemisen hetkiä! Kauniina oleminen lipuu niinkuin hivelevä muodostava käsi ihmistä ja silittää ja sulattaa jokaisen hänen jäsenensä kauneuden aallonnaksi ja koskettaa hänen koko olonsa sieluksi. Kauniit hetket ovat kuin ihmisen hienoksi värisemistä. Niinkuin sävel hiipii niinä hetkinä ihmisen jokaiseen verenisaraan ja joka jäsenen tuntuun, ja saa koko ihmisen lävitsensä hymiseväksi ja lävitsensä heleneväksi. Oh, koko ihminen on yhtä hykähtynyttä ihanuuden väristystä, käsien ja sormien suoniinkin riutuu kuin lävitsekuultavaa kaunenemisen raukeutta, lasiset heljät soinnun suonet säveltyvät koko ihmisen lävitse silloin ja elää kuin taivaalliseen hohtoon heränneessä ruumiissa, koko olo sieluna. Mitä ovat muut hetket paitsi ne, joina jokainen mielenvärähdys uneksuu ja keinuu kauneuden unena! Silloin on ihanaa ja täydellistä elää, silloin säteilee ihmisen sielu kuin loistelisi se kukkasena Elysiumin kirkkailla kedoilla. Kauniina, kauneuden hykähdyksenä värisisi ihminen aina, ja kauneuden maailman syliin häilyisi ihminen aina kuoleutuvan ihanuuden hukunnassa. Mitä olisikaan muu olo muuta kuin pimeätä olemattomuuteen hiutumista! Kauniina, kauniina, aina ihanuuden kummuntana, niin halajoitsisi ihminen olla, aina kauneuden värähtyneenä kosketuksena koko ihmisen sielu ja olo, sitte olisi lievää ja sulouden lempeätä elämä!

Antinous seisoo riippuvain käsin, päänsä rintaan nojauvana. Ei hän liikahda jäsentäkään, on vaan valuneena siinä, silmänsä yhtä haavaa kaikessa ympärillään, sielunsa ylt'yleistenä keinuntana. Ei hän liikahda yhdessäkään asennossaan, silmänsä uiskentelevat läsnäolemattomasti kaiken yllä, pilarien yleneminen yllä ja ihmisten humuava liikunta ympärillä kangastaa yhtähaavaisena aaltoamisen tuntuna

lännä hänen sielullansa, mutta ei hän huomaa siitä mitään, mielensä tuudittuu vaan niinkuin ylt'yleisenä liikkuvan, ihanan aaltoilun myötä ja hyväilytnä jättäytyy hän sen valtaan. Ajatuksensakin ovat vaan sen hivelevän aaltoavan tilan liikuntaa.

VIII.

Missä saisi ihminen ihanimpana raueta? Missä aaltoisi ihmisen sielu unohtuneimpana uneksuntana?

Antinous on vaipunut ajatuksiinsa ja katselee, silmiinsä hälvenevänä, eteensä.

Missä häilyisi ihminen joka silmänräpäyksensä hiveltynä suloutuvana sieluna? Missä olisi elämä yhtämittaista väristymistä ja yhtämittaista väristyksiinsä hälvenemistä?

Antinous ajattelee ja ajattelee, silmänsä katsovat epämääräisinä.

Siellä missä elämä humajoitsisi ympärillä, kuin lakkaamaton kohajoiva virran tulva, mutta missä itse saisi unohtuneena häämyillä sitä virtaa kuulemassa. Siellä missä ympärillä aaltoisi suuri ja valtaava elämä, mutta missä itse saisi olla sen kaiken elämän hiljenevänä kajailuna.

Olisi maa ja kaupunki, jossa koko maailman elämä tykkisi, jonne kuin maailman sydämeen elämän kaikki äänet tulvisivat ja pakkautuisivat, ja jossa elämä kohisisi ja tihenisi tulvivana suurena rikkautena, niin siellä olisi ihmisen ihanan täytettyä olla sen kaiken elämän häilynnän rauhaisana peilinä. Yhtämittaa siellä ihmisen rinta värähtelisi uuden ja uuden näkemisen edessä ja yhtämittaa värjyisi uudessa kuvastelussa onnellinen sielu.

Niinkuin meren tyyntynyt peili, jonka tyyntyneessä sylissä koko taivas ja maa ihanuuden loisteena välkkyi, niin siellä sen maailman edessä ylt'yleisenä kuvastelisi, koko maailma ihmisen ihanoituvassa rinnassa liikkumassa. Äärettömänä elämän läikkeenä olisi siellä ihmisen rinta, joka hetkensä olisi uutta kuvastelemista ja uutta oman olemisensa taivaallista unohtamista. Koko maailmana olisi ihmisen sielu siellä ja rajattomana välkkyisi rajattomat hetket.

Antinouxen silmät välähtävät suuriksi, ja rintansa hengittää kevytyvänä ja levittyvänä, kun hän ajattelee.

Olisiko sitä kaupunkia ja maata, jossa saisi rauhan rikkaudeksi lievittyä ihmisen halajoitseva sielu? Olisiko sitä maata ja kaupunkia, jonka suuren elämän keskellä ihmisen olo olisi täyttyneen rauhan ja onnellisuuden kummuntaa, ja jossa ihminen, kaikesta sielunsa haikeasta kaipaamisesta vapahtuneena saisi kylpeä olossaan kuin tahdottoman katsomisen ihanassa unhotusmeressä? O, olisiko maailmassa se maa ja kaupunki, niin ihanuuden rusoksi ihminen siellä hykähtyisi ja päilyisi täyttyneen onnensa kylvyssä ikäänkuin iltaisen meren yltäkultainen peilisyli, jossa rantojen tumma rauha ja taivaan kelmeän heleä avaruus rajattomana ihanuuden kirkastumisena lepää!

Antinous on yhä ajatuksissaan, mutta silmänsä loistavat syvinä ja katsovat varmoina eteensä, ja valaistuneilla kasvoillaan lepää onnellinen uskova toivo.

III. ROOMASSA.

Rooma, humajoitseva kaupunki, Rooma, Capitoliumin ja ylpeitten forumien kaupunki!

Maailman sydän on mahtava Rooma, kirjavana kohisee liike sen kaduilla, ja vilinöivänä elämänä ovat marmoripeittoiset forumit. Mutta maailman hallitsijakin on mahtava Rooma, ja ylpeänä katselee korkea Capitolium ihmisiä ja liikettä häilyvän kaupungin ylitse, ja vakavina seisovat liikkeenä vellovin

forumien vierillä temppelien juhlalliset ankarat ryhmät.

Rooma, suuri ja valtaava Rooma, jossa elämä lakkaamattomana huumauksena kohisee, ylpeä ja ankara Rooma, jonka ylitse näkyvät Capitoliumin ja Colosseumin vakavat haahmot ja forumien korkeat triumfipylyväät, sinä, ikuinen Rooma seisot lannistavana ja huumaavana suuruutena ihmisen edessä ja mielikuvitus jäykkenee ja kuuroutuu elämäsi ylt'yteisessä kohinassa. Mitättömänä käyskelee ihminen elämäsi alinomaisessa virrassa ja tyhjäksi kutistuu hän temppelesi ja palatsiesi ylpeän lannistavan suuruuden keskellä.

Rooma, maailman kaupunki ja maailman hallitsija, yhtämittäisenä kohinana humajoitsee elämä siinä kaupungissa ja yhtämittäisenä toimeliaana hälinänä pauhaavat päivät siellä, mutta kylmänä ja käskevänä nousee se temppelesi ja palatsiesi ylpeänä seisontana ja unohtaa jäätyneesti, ikäänkuin hetken mitättömän humun, koko itsessään tulvivan elämän paljouden ja ylenee pylvästemppeleinen ja ankaroine palatsineen kuin toisen iäisempänä kestävän elämän haahmona, joka kylmänylpeänä kohoo sen kaiken huuhtoilevan hetken elämän ylitse. Mahtava Rooma, ikuinen Rooma, maailman kylmä ja käskevä marmorihallitsijatar!

Mutta ankaran ja ylpeän Roman, elämänä hälinöivän ja alinomaisena toimeliaisuuden virtana huuilevan Roman, jonka kuurouttavassa kohinassa ihminen kuin säikähtyy mitättömäksi ja ikäänkuin lamautuu kokonaisuuden huumeeseen, sen Roman ympärillä uneksuvat levon hiljaiset kaupungitkin, joissa tyyneyden uneksunta hiipii ihmisen ylle, ja joiden rauhassa ihminen keinuu sieluksensa. Siellä on puistoinen Tibur, jossa lehdiköt verhoavat marmorihuvilain kirkkaita pilariryhmiä ja jossa kukoistavain pensastojen ja suihkuavien lähteitten vierillä kuvapatsaat valkeina välkkeilevät ja marmorireunustaiset lammikot hopeanheljinä kimaltelevat. Siellä on kirkas Antium, joka peilailevana sinenä avauvan lahtensa ympärillä ylenee rakennustensa heleänä marmorikuorona, avonaiset pilarirakennuksensa selkeästi kuvastelevina meren heijailevaan syliin. Ja itse Roomassakin, kun astuu katujen hälinöivästä elämästä arvokkaana ja suljetun ankarana seisovan rakennuksen piiriin, on kuin samassa lipuisi toiseen hiljaisuutena ja tyyntymyksenä huminoivaan elämään, sammunut on silloin silmänräpäyksessä aistimista katujen huumaava elämä ja liike, hiljaisuutena ylenee ihmisen yllä ja ympärillä atriumin tyyni pilaristo, jonka keskellä kirkas suihkulähde heläjöivänä soi, taampana aukenee koko rakennus levollisena pilarien ryhmänä, taustassa näkyy hiljainen puisto, jonka vihantaa aurinko ihanasti valaisee. Tyyntä ja hiljaista on siellä pilarien keskellä, tuudittavana tyyntyy ihminenkin, on kuin sammuisi muistosta se ulkopuolella hälinöivä elämän huume ja kuin sointuisi seisahtumaan siihen hoikkina ylenevien pilarien keskelle, sulaneena yhdeksi, ylennettynä näkyväksi kuvaksi oman, heikosti hohtavassa marmoripermannossa paaltavan kuvastuksensa kanssa allaan.

Roomassa, humajoivan elämän ja lannistavan suuruuden kaupungissa, Roomassa, jonka valtaavassa humussa ihminen hupenee mitättömäksi kuin hitunen, siellä on ihmisellä lepäävän rauhankin ja kuvastelevan tyyntymisen sija. Roomassa, huimaavassa miljoonakaupungissa, jossa ihminen hälvenee ympärillään hälinöivään elämään olemattomaksi kuin pisara meren syliin, siellä voi ihminen hiljetä sielunsa rauhan temppeleksikin, ja sointua sielunsa tyyneydeksi. Roomassa, Capitoliumin ja Colosseumin kaupungissa, ankarain temppelien ja marmoripeittoisten forumien kaupungissa voi ihminen tuudittua rauhansa silmänräpäyksiinkin ja kasvaa sielunsa suloushetkiin.

I.

Suorakulmaisena levittäytyy forum, keskellään Trajanuksen ylpeä pylvä. Marmoripeittoisena lepää se forum, edessä rajottaa sitä ankarahaahmoisen temppelein juhlallinen pilaristo, forumin sivuilla seisoo kummallakin puolella matala tasainen pilaririvistö, joka suorana täsmällisenä viivana leikkautuu silmään taivaan kantta vastaan, temppeleä vastapäätä toisella puolen forumia avautuvat korkean basilican pylvästöt forumille, kaiken ylitse ylenee Ulpian Trajanuksen ylpeä pylvä, joka kuin käskemisen ryhtinä kohoo marmoriankaran forumin keskellä, kannattaen laellaan Caesarin ylpeästi kättänsä oientavaa pronssikuvaa.

Nojauneena takanaan aukeavan basilicanpilaria vastaan seisoo Antinous ja katselee ajatuksissaan forumin ikäänkuin kivistä haahmottuja ja lepääväksi rauhaksi jäähmettyneitä ulkopiirtoja, jotka selkeästi astuvat esiin kirkkaan sinistä taivasta vastaan. Ihmisiä liikkuu siinä alinomaisessa kiireessä torin poikki ja pilaristojen varjoissa ja takaa kuuluu basilicasta alinomainen äänten ja liikkumisen muodoton epäselvä solina. Ei siitä sentään ikäänkuin huomaakkaan mitään, silmä seuraa ainoastaan forumin vakavaa, ikäänkuin iäiseksi jäähmettynyttä haahmoa, ja sammuu kaikkea muuta tuntemasta.

Niinkuin ääretön liikkumattomuus selkenee ihmisen tunteeksi. On kuin mieli pilaroituisi marmorina, ajatukset ryhmittyvät selkeinä ja ankaroina, kuin kivistä hakattuina, ja jokainen tunne kasvaa tarkkana ja varmana kuin jalustaltaan ylenevän pilarin varsi. Yltäväkavana, yltäliikkumatonna hyminöi ihminen, seuraa silmillään jokaista forumin ankarana selkeätä piirtoa ja jokaista sen täsmällisen ryhdikkäänä ilmaan leikkauvaa muotoa, ja muodostuu sielussaan yhtä selkeäsärmäiseksi ja ankararyhtiseksi kuin ympärillään se marmoriforum, keskellä Caesarin käskevä patsas.

Antinous seisoo kuin liikkumattomaksi jäätyneenä, käsivartensa riippuvat lamauneina ja rintansa tuskin hengittää, mutta kätensä ovat pusertuneet kiinni ja mielensä huurteilee ankarana ja selkeänä kuin talvisen aamun korkea raikas sees. Niin on olonsa kuin iäisyyteen jäätymistä ja ajatuksensa leikkauvat mielessään tarkantäsmällisinä ja avaruuden selkeinä.

II.

Ääriään myöten täyttyneenä ihmiserenä läikkyä ja liikkuu mahtava Colosseum, laidasta laitaan on se lainehtivaa ihmispaljoutta, ja ilma vapisee sen yllä ihmisten liikkeestä ja äänten huumaavasta sorinasta. Niinkuin summattomana, aistimet halvaavana ihmiseren liikkumisena levenee ja ylenee se Colosseum ympärillä, ylhäällä, laitojensa huimaavassa korkeudessa vielä häilyvän liikkuvana ihmisseinänä. Silloin tällöin liikahtelee koko se sankka ihmisten paljous sähköttyneesti, silmänräpäyksen sykähtynyt hiljaisuus seisauttaa ikäänkuin jokaisen suonen tykynnän koko avarassa Colosseumissa, jokaisen kasvot ovat käännetyt arenalle, joka valkohiekkaisena tasona avautuu alhaalla Colosseumin keskellä ja jolla alastomia miekkailijoita liikkuu, silmänräpäyksen hallitsee kuumeinen hiljaisuus koko suunnattomassa Colosseumissa, jokainen silmä on liitettyä miekkailijoihin arenalla ja jokainen rinta koko siinä levottomassa ihmiseressä hillitsee ikäänkuin yht'aikaa äärimäisessä jännityksessä hengitystään, mutta silmänräpäys jälkeensä heltee äänten huumaava sorina taas valloilleen entistään hillitömpänä ja koko se ihmispaljous läikähtelee taas suunnattomana muodottomana äänten ja liikkumisen merenä.

Siellä istuu Antinous Colosseumissa, istuu ihmisten keskellä Colosseumissa ja tuntee kuin huumauksena koko sen suunnattoman, ihmisiä häilyvän Colosseumin. Pyörörytensä tuntee hän ympäristönsä, hän tuntee kuin sakeana ja sekavana huumauksena koko sen kuin kaikki aistimet lamauttavan ja kuuroiksi lyövä ihmispaljouden ympärillään, se irtautuu hänen mielikuviuksensa kuin itsenäiseksi huohottavaksi eläimeksi, jonka huumeesen jokainen yksityinen ihminen hukkuu. Ikäänkuin yhtenä muodottomana ja äärettömänä sähköeläimenä läähöttää ja liikkuu ympäristönsä hänen mielikuviuksensa, hän itsekin koko sieluineen lamaautuu tahdottomaksi soluksi siihen muodottomana uumoilevaan kokonais-Colosseum-eläimeen, jolla on sieluna ikäänkuin yhteinen kaiken yllä läähöttävä, sijoiltaan nostava sähköttynyt jännitys. Sysäyksittäin saa niinkuin sisäisen iskun, jonka vavahduttamana toisten mukana koko sielunsa äärimäisessä jännityksessä kurottautuu seuraamaan arenalla liikkuvan miekkailijaparin jokaista liikuntaa. Jokainen silmä kasvaa miekkailijaparin jokaiseen liikuntaan siellä alhaalla, yhteisenä jännityksenä on koko suunnaton Colosseum, jokainen rinta ikäänkuin hengittää yhtähaavaa. Niin sinne katsoo äärimäisessä, tiedottomaksi huumauksessa jännityksessä, tuntee jokaista taistelevain liikuntaa nähdessään oma lihastensa sykähtävästi jännittyvän, silmänräpäyksittäin oma käsivarsikin terästyy ja kokoo kaiken voimansa, silmä liikkuu nopeana ja vaanivana jokaisen taistelijaan liikunnan yllä, niin on siinä ja pidättää hengitystään kaikkien toisten mukana ympärillään. Kun viimein näkee toisen taistelijoista ikäänkuin kyyristäyvän kokoon ja samassa näkee hänen joka jäsenensä ikäänkuin terästävän valmiiksi uuteen tehokkaaseen hyökkäykseen, ja kun sitte joka jäsenessään samana valmistuneena, varuillaan olevana ja pingottuneena hyökkäyksen jännityksenä odottaa tämän hyökkäyksen tehoa, niin samassa kun taistelija salamantapaisella nopeudella ja voimalla tehty liike on suoritettu ja vastustaja voimatonna sortuu sannalle, samassa on kuin silmänräpäyksessä laukeaisi jokainen jänne ihmisessä ja ikäänkuin lupsahtaisi äärimäisestä pingottuneesta jännityksestä vapahtuneeseen hervottomuuteen. Läpi koko Colosseumin solahtaa samana hetkenä sama laukeava helteemys ja yhdessä hetkessä solisee koko Colosseum taas yhtenä muodottomana äänten ja liikkumisen merenä.

Niin istuu Antinous Colosseumissa ja elää aistimissaan koko sen suunnattoman ihmispaljouden muodottoman olon ja pingottuneen jännityksen. Kuin pyörtyvänsä istuu hän siinä ihmisten keskellä, silmänsä yhtähaavaisesti koko siinä yhtenäisenä liikkeenä elävässä, suunnattomana joka taholle ylenevässä ja ylenevässä ihmispyöröissä. Hervottomana vastaanottamisena istuu hän, sielunsa ja joka jäsenensä ovat sen huumaavan näkemisen hervotonta tahdottomaksi lamaunutta kajaamista. Ikäänkuin sähköttynyt on siinä ihmisjoukon edessä, jokainen tuntemus on kuin hupenemista itsestään ja huuruutumista epämuotoiseksi, kaiken ylle levittäväksi ja kaikki itseensä tuntemuksena ottavaksi

olemistilaksi. Colosseum, jännittyneenä, monihäilyvänä läähöttävä jättiläiseläin on ikäänkuin lamanut ja lumonut Antinouksen, huimaissut ja tainnuttanut jokaisen hänen aistimensa ja huikaisevasti puunnuttanut koko hänen sielunsa, niin että hän nyt siinä ihmispaljouden keskellä istuessaan on vaan itsestään huvennutta, joka tunnossaan ja jäsenessään huumaantunutta Colosseumin humajoivan ja hälinöivän elämän kajaamista.

III.

Luutut soivat ja tanssijatarten sirot, läpinäkyvään harsojen verhoomat vartalat liihottavat atriumin marmoripilariensa edessä. Pöytien ääressä lepäävät togapukuiset nuorukaiset ja miehet, otsillaan viheriät viinilehväseppeleet, puhelun sorina läikkyy pilaristoja.

Keveästi liitävät tanssijatarten parvet, harsojen hulmuudesta häilynnästä kimaltavat hoikkien ranteitten kultarenkaat, kimaltavat timanttihelmet mustien kutrien lennossa. Keijuen entää soiton kantama tanssi, näkyy silmään nuorten taipuvain vartalojen norja, sävelten mukaan sulauva liikunta, välähtelee norjilla taipuvilla vyötäisillä kultainen vyö, joka kokoo läpinäkyvän puvun lentävät helmat, silmänräpäyksen näkee harsojen alta jalokiven säihkyvän rinnan paaltavalla iholla, silmänräpäyksessä on se välähtänyt näkyvistä taas. Lentävänä liehuu tanssi, kuin soiton kannattamana keijuu se, kiihottuu soiton mukana silmänräpäyksittäin kuumeiseksi lennoksi, jolloin koko tanssijatarten parvi on yhtenä harsojen ja ruson pilvenä, lievittyy siitä taas keveästi hiljenevän soiton mukana, ja taaskin näkee silmä harsopilven yllä nuorten, norjina taipuvain käsivarsien notkeat hivelevät liikkeet ja vartalojen taipuvan sulon, tanssijatarten lempeänä liikkuvasta utupilvestä sykähtää silmänräpäykseksi syvän sinisen silmäparin katsanto suoraan sieluun ja välähtää harsojen utuilevasta sumeesta esiin pyöreä valkea polvi. Sävellyttävänä ylenevät tanssijatarten utuisan ryhmän yllä pilarien kirkkaat kannattavat muodot ja taampaa pilarien välitse hyväilee silmää marmorisena valkeneva seinän näky, jota keveät kukkakuviot ihanasti soinnuttavat, ja jonka tyyneys- ja sointuisuussyistä luuttujen hulmuva humu tuntuu tulvivan.

Pöytänsä ääriässä lepäävät viinilehväotsaiset nuorukaiset ja miehet, katsovat tanssijatarten utuilevaa pilveä, puheensa nousee ja laskee soiton mukana, soljuvina ääninä huminoiden korkea pilaristo. Pöydillä ylenevät korkeat maljat, joissa viini kultaisena välkkyilee. Ryhmissä lepäävät viinilehväotsaiset nuorukaiset ja miehet, jonkun olalta on valunut toga, voimakkaan kiinteänä paaltaa hänen paljas kuulakan kiiltävä olkapäänsä häilyvässä valossa, joku toinen on kohottanut voimakkaan käsivartensa, jonka ranteimessa raskas kultarengas säteilee, ja nostanut huulilleen maljan, viinilehvän varjossa välähtelevät silmänsä, kun hän välkkyvän maljan ylitse liittää ne tanssijattareen, joka hiukset hajallaan ja silmät vallattomana loisteena lentää soiton pyörteessä ohitse. Kiihottuneet hohtavat täplät polttavat jonkun nuorukaisen poskilla, kun hän, silmänsä kummallisesti kuultavina ja epätasaisesti hengittäen tuijottaa tanssijatarten lentävään parveen, eräs toinen taas katsoo jännittyneen kylmänä, kasvoilla hillitty kalpeus ja kädet sykäyksittäin pidätetysti värähtelevinä. Silloin tällöin ottaa joku jonkun ohitseliitävistä tanssijattarista polvelleen ja liittää käsivartensa taipuvan kultavöisen uuman ympärille ja saa paljaan ruusulle hohtavan ja lämpimälle tuntuvan käsivarren omalle kaulalleen, hän suutelee tavottamansa neidon tuoreita hymyileviä huulia ja korkeata kaulaa, joka kalpeavärisenä ja kiinteäihoisena värähtää suutelon alla, suutelee harsojen alla nousevaa ja laskevaa rintaa, jonka rusoisassa ihossa veri kepeänä ja lämpimänä lennättää: hykähtynyt, kesken tukahtuva nauru värähtää silmänräpäykseksi ilmaan. Soiton ja tanssin humua, puheen ja maljojen sorinaa, heräävää ja keskenkatkeavaa naurun heläjöintiä on kevyt ja korkea pilariatium, viinin tuoksua ja maljojen hohtoa, luuttujen valuista soittoa ja pilarien ylenemistä, tanssivain neitojen harsopilveä, ja paljastuvien olkapäiden ja polvien vahanvalkeata ja pyöreätä kuultoa.

Kummallisesti kiihtyy Antinouksen mieli siinä kun hän, otsallaan viinipuun tuores lehvä, hillittyvänä istuu ja kuuntelee puheen ja soiton aaltoilevaa humuilua ja katselee maljojen välkyntää ja tanssijain lentävää pyörrettä. Hillittyvänä, värähtelevänä istuu hän ja tuntee kuin koko se humajoiva atrium väräjäisi ja aaltoisi hänen sielunsa. Keinuvan tanssin utuileva liidäntä ja jokaisen kohotetun käden taipuva sulo kangastaa välähtyneesti hänessä läsnä, jokainen poskea lähenevä ja poskelle liittyvä poski, jokainen otsalla häilyvä otsaa hipaiseva kiharan kosketus, jokainen toisensa kohtaava ja toiseensa sykähtävä silmäyksen väläys elävät läsnä hänen tunnossaan ja väristyttävät hänen. Vapisevana värähtyy hän, siinä kun hän lepää ja elää salin huumetta. Veressään välähtelee hämärästi, ja joka kerta kun sieluunsa tuntuu nuoren vartalon sorja taipuminen tanssin aallon myötä, tai nuorten huulien kiinteä liittyminen nuoriin sykähtäviin huuliin, täytyy hänen hillitä ja pidättää itseänsä, ett'ei hän itse holteettomana läikähtäisi salin huumeeseen.

Niin istuu Antinous huumeisessa salissa ja koko korkea sali läikkyy hänessä hänen sielunaan. Kepeänä ja kirkaspilarisena ylenee yllänsä se atrium, taampaa soinnuttaa mieltä seinien kukkamaalauksilla sävellytetty lempeä valkeus. Puhelun ja liikunnan solinana läikkyy koko avara atrium, ilma keinuu luuttujen soittoa ja pilarien editse liehuu tanssijatarten hulmuva utu, hukuttavana katsoo Antinous sitä ja sulaa sieluineen siksi eläväksi humuavaksi saliksi. Hämärtävästi tuntee hän itsessään jokaisen viinin välähdyksen hiotussa maljassa, ja jokaisen harson hulmunnan, ja jokainen katse, joka kosteana kuultaa häntä kohden, tuntuu hänen koko hellenneessä olossaan värähdyttävänä läsnä.

IV.

Kaunis Clelia, lepääät paljaana, allasi tiikerin kirjava kellervä talja.

Lepääät paljaana tiikerin mustan ja kellervän kirjavalla taljalla, toinen kätesi on pujotettuna pääsi taakse, mustat hiuksesi leviävät pehmeinä ja runsaina sille taipuneelle käsivarrellesi ja vasemmalle rinnallesi. Lepääät liikkumatonna, jäsenesi suloisesti valuneina, ainoastaan katsovat silmäsi välkähtelevät kuin tummat marmorihelmet ja hymyksi avauneiden huuliesi välillä välähtelevät hampaasi valkeina, välähtelee tiikerin kynsikin taljassa, jolla veltona lepäävä kätesi huolettomana leikkii.

Niin kummallisen epämääräinen on silmiesi katse ja niin kummallisen epämääräinen suusi hymy, siinä kun kauneutesi paljauudessa valuneena lepääät ja annat silmiesi selittämättömän salaperäisen katseen liikkua ilmassa ja minussa. Siksikö hymyilet, kun tiedät käsivartesi täydellisen lämpöisän pyöreiden ja olkapääsi kiinteän joustavan muodon? Täydellinen olet siinä kun ilman hyväilevän lepääät, katselen heikosti taipuneen korkean kaulasi kiintonaista pyöreyttä ja kuulakankalpeata väriä, katselen aaltoavan rintasi kiinteän varmoina ja hennonvärjyisinä muovauvia pyöröjä, joiden hieno iho tuntuisi koskevan käden alla kimmoisan taipuvana. Hennonkiintonaisten pyöreytyä rintasi kukkulain alla vyötäistesi hoikka norjan värähtelevä ympärystä, ja varma- ja tarkkapiirtoisena rakentuu silmien edessä vatsasi heikosti ylenevä, alabasterinkuulakka kupu. Seuraan silmilläni toistensa ylitse laskettujen, ristissä lepääväin jalkojesi sulavana pyöreyyttä muotoa ja polvesi soukkaa ja sirokupuista lumpiota, seuraan sääriesi solavaa ja joustavaa kimmoa ja rentona riippuvan jalkasi sirosta kaareuvaa muotoa.

Kaunis olet, nainen, siinä kun lepääät, jokainen jäsenesi paljaana, ja silmäsi selittämättömänä hymynä seuraavina katsettani! Mitä ajattelet, nainen, siinä kun jäsentesi kauneudeksi värjyneenä virut, elätkö käsivarsiesi solakkana lämpöisänä pyöreyttenä, vai valuuko mielesi koko ruumiisi kuulakasta ja kiinteänkimmoista kauneusoloa tuntien? Selittämättömästi katsot vaihtuvavärisillä silmilläsi, ja hampaasi välähtelevät valkeina heleämpunaisten huuliesi välillä.

Oletko sinäkin ihminen, nainen, ja onko sinullakin ihmisen sielu? Vieraasti ja kummasti katselet sinä, hymyilevien huuliesi välitse välähtelevät hampaasi valkeina ja terävinä, ikäänkuin tahtoisit upottaa ne ihooni ja villinä ja vieraana riemuna imeä vereni minusta. Onko sinullakin sielu, sinä vieras olento, joka niin selittämättömänä katselet ihmeellisesti päilyvillä silmilläsi, ja jonka muotoon silmilläni sulaan, osaamatta sukeltaa mielesi oloon? Vieras, vieras olet, nainen ja epäilevänä ja etäisenä katselen sinua, mutta kaunis, kauniskin olet, Clelia, joka lepääät tiikerin kellervällä taljalla ja veltoisti valuneella kädelläsi leikittelet tiikerin välähtelevällä kynnellä, silmäsi selittämättöminä minussa!

Epäilevänä sinua katselen, kaunis Clelia, silmäni liikkuvat muotojesi solakkaa pyöreyttä ja ihosi maidonkuultavaa kimmokkuutta, katselen rintasi varmapyöröisiä kohonteita, katselen olkapääsi kiinteätä valkeata ihoa joka kimmoisana tuntuisi hyväilevän käden alla, katselen hiustesi lämmintä pehmeätä lepäämistä rintasi ja käsivartesi kuulakkaalla iholla ja sieluni herkkenee kuin olisi se liukenemassa muotosi yllä. Mutta samassa kohtaavat silmäni epämääräisesti tähystävän katseesi ja sieluni jäähtyy vieraantuvaksi epäröiväksi ihmetykseksi taas. Mitä olet sinä, vieras ja kaunis Clelia, tiikerin kellervällä taljalla, joka niin salaperäisenä katsot, ja niin salaperäisenä kauneutena väilyt?

V.

Yksinäisessä atriumissa istuu Antinous, istuu yksin ja kuuntelee hiljaisuutta.

Edessänsä suihkuu ilmaan heleä veden säde, joka näkyy monivärisinä pisaroina ylhäällä ja sitte helähdellen putoaa takaisin marmorialtaaseen, joka häilyilee läpinäkyvänä vetenä. Ympärillä ylenevät kahden puolen hoikat valkeat pilarit, jotka keveinä kohoovat kannattamaan aukonaista kattoa. Pilarien takana hiljenee silmä katsomaan seinän heleästi yksivärisiä suunnikkaita, joita keveästi esiinastuvat pilasterit soinnukkaasti reunustavat ja joiden kirkkaalta pohjalta ruusuvyötä kantava Amor tuntuu liitävän katsojaa kohden. On hiljaista. Taampana aukenee uusien hiljaisten huoneiden pilaristoja, keveinä ylenevien pilarien juurilla näkyy siellä täällä joku valkomarmorisen kuvapatsaan solavana ja tyyneenä seisova haamu, taampana, jatkuvien pilarien välitse näkee taustassa vehreän puiston lehvikön, jonka keskellä korkea suihkulähde kuuluu solinoivan.

Hiljaista. Antinous istuu silkillä päällystetyllä pitkällä marmorijakkaralla, jonka neljä jalkaa himmeästi kuvastuvat permannon marmorisiin, istuu hiljaa, polvensa nostettuna polvellensa ja kuuntelee hiljaisuutta. Silmänsä häilyvät vedensuihkun kimaltavassa kaaressa, mutta pilarienkin kirkas seisonta on ylenemisen tuntona läsnä hänessä, ja seinien tyyne rytmikäs näky tuntuu sävellyttävänä hänen sielullansa. Heijailuvasti on huoneen koko humiseva rauha läsnä hänessä, hän tuntee hyväilytynä valkeitten marmorikuvien solakan tyyneen seisonnan pilarien välillä, tuudittuneena rauhana on sielunsa ja sointuneena mukautuu mielensä tuntemaan koko huoneen keijuilevaa levon humajointia, hiljennään kuuntelee hän suihkusäteen loiskuavaa putoamista pisara pisaralta ja mielensä helähtää jokaisen putoavan veden helmen helähtäessä veden hiljaa päilyvään kalvoon.

VI.

Marmorilavalla, jonka pilarien välitse näkee ylhäältä ilmaa vastaan riippuvan hinteloita häilyviä lehtioksia, ja jonka edessä alhaalla heleilevänä aukenee meren rannaton välkkyvä peili, kummallakin puolella rannan ylenevä puoliympyrä, joka hohtelee toisten marmorirakennusten kevytviheriäisten puistikkojen reunustamia pilariryhmiä, siellä ylhäällä lepää Antinous marmori-istuimella ja katselee ajatuksiinsa unohtuneena ulos pilarien välitse meren ja ilmojen syliin.

Siellä lepää Antinous istuimelleen valuneena ja silmänsä hämyilevät pilarien ohitse meren peilissä, joka tyyneenä ja rannattomana avautuu edessä. Niin ylenevät pilarit edessään kuin kevyen tyyntyneen mielen liihotuksisena ylentymyksenä, oksien vapaa ilmaisa häilyminen pilarien välissä ilman syvää sineä vastaan on kuin sielun keveätä tuudittumista ja avaroituva pilvetön taivas, jonka loputonta sineä linnut sukkeltelevat, ja joka lepää äärettömänä meren heijailuvan piirin yllä, tuntuu kuin valaistuksena ihmisessä. Heleänkirkkaat pilaristot rannan ylenevässä puoliympyrässä kahden puolen tuntuvat kuin kuorojen yltäkirkkaana sointuna ihmisen mielessä ja harvalehtisten oksien tuudinta lempeässä ilmassa pilarien välillä tuntuu hivelevänä ja hyvänä koko olossa. Avaraa ja seesteisen rannatonta on edessä, kun siinä lepää ja silmät, mitään katsomattomina, epämääräisinä harhailevat taivaan ja meren piiriä, joka rajattomana avaroitumisena hälveilee ja välkkyä edessä.

Niin lepää Antinous marmoripilaristossa meren edessä ja jäseniänsä heruu valuva kangastelu. Ei hän jäsentänsäkään liikahtaa kun hän lepää sielunsa hyväilemänä siinä, eikä ajatustakaan herää kangastavassa mielessään, nauttivana raukeutena lepää hän vaan ja herkkyy näkemisensä tuntona. Siinä istuimellaan pilaristossaan hän on kuin näkemänsä meren ja taivaan kepeän korkean kuvun ja kirkkaiden marmorirakennusten sulanutta, itsensä unohtanutta kuvastelemista.

VII.

Narkissosta katselee Antinous, Narkissosta marmorissa.

Olisiko sinuna, uneksuva Narkissos? Sulouden aalto koko olentoa valumassa? Kumartuneena veden peilin ylitse, silmä herkähtyneenä silmän näkemiseen, koko sielu ja olo yhtenä seisautuneena väristyksensä?

Antinous seisoo ja katsoo, kätensä ovat vaipuneet sivuilleen, toga valuu toiselta olaltaan.

Narkissos, suloutunut Narkissos, olisiko sinuna? Sielusi kylpee, ja joka jäsenesi on sulanut ihanuuden

väristykseksi. Etkö ikäänkuin seisahdu silmiesi katsomiseen, ja eikö silmistäsi levittäydy ikäänkuin suloinen kuoleentumus jokaisen jäsenesi ylle? Haihdut ja hälvenet näkemyksesi ylle, koko olosi hykähtyy näkemykseksi, ja kaikki muu viruu rauenneena ja häipyvänä sinussa.

Olisi, olisi sinuna, sulouteesi seisahtunut Narkissos, koko ruumis tunnosta kuoleentuvana, joka solunsa värjynnässä yhtenä kauniiksi hykähtymisenä. Nojaisi hervoton käsi rannan kylmään paateen, olisi rinta ja koko vartalo hekumoituvaa raukenemista ja polvistuneet jalat menehtyvää hiutumista, mutta koko olo sulouden hukuttuvana valumisena.

Antinous seisoo suorana, silmänsä ovat riutuneet suuriksi, kätensä riippuvat heikkoina ja niiden suonia kalvaa hieno uuvuttava sairaus.

Narkissos, joka sulaneena liukenet kuvasi näkemisen ylle, eikö ihminen kauniina ole ikäänkuin tunteeksensa kukkuroitumista ja tunteeksensa kuolemista? Eikö ihminen kauneutensa halvauvana hetkenä ikäänkuin herkähdä koko olossaan ja ole kuin tulvivaa kumpuavaa tuntemisen aaltoa, jonka kantamana koko ihminen sisältään liikkuu ja vuotaa esiin? Narkissos, joka iäksi olet silmiesi näkemiseen vangittu ja lumottu, ja jonka koko olo on hetken tunteen kukkuralla väilymistä, eikö kauneus ole ihmisen jäämistä tunteeksi, jonka myötä hän hälvenevänä liukenee olemisensa jokaisesta halusta ja pyrkimyksestä? Ihmisen lumoutumista ihanuuden värjyväksi aalloksi itsensä ja näkemisensä välille?

Antinous seisoo, seisoo liikkumatonna ja katsoo, togansa on valunut hartioilta alas ja lepää jaloissaan maassa, liikkumatonna hän seisoo ja katsoo, joka jäsenensä suloisesti lamauvana, kasvonsa värähtyneen jäykkänä, kuvansa ylle hykähtynyttä Narkissosta.

VIII.

Niin hipuu kauneus ihmisen suonia kuin uuvutus. Tekee suonet sinisiksi ja kalvaa hiuduttavasti joka jäsentä. Niin kauneus valuu kuin hitainen ihana neste ihmistä, joka hiljaa ja hiljaa hipuu jokaiseen verenisaraan ja jokaiseen solun kudokseen ihmisessä ja raukasee jokaisen verenisaran ja jokaisen solun suloiseksi ihmisessä. On raukenemista, kauneudeksi raukenemista joka jäsenessään. Mitä tekisi? Ja miksikä tekisi? Kauneinta on levätä, kauneinta tunteinansa levätä. Miksi vaivautuisi tahtomaan ja toivomaan? Miksi ponnistaisi henkeänsä selkeäksi ja kirkkaaksi? Miksi säihkyisi tahtovaksi toivovaksi rohkeudeksi? Ihaninta on rauhana levätä. Raukeana tahdottomana rauhana. Jokaisessa ihon kudoksessa hieno hipuva raukeuden nautinto. Elämä, ulkopuolinen, kolea hantela elämä? Vaivaavaa ja runtelevaa olisi sen kosketuksen alaisena olla, epämukavaa ja tukalaa. Levoton ja häiritetty olisi ihminen sen kovassa sylissä. Ei ihminen kauneudestansa elämään tahdo herätä, kauneutensa häilyvässä, koko sielun ja olon hervottavassa unessa on ihmisen halu heräämättä väilyä. Jättää koko ihmisellään itsensä nautinto-olonsa syleilyyn, kuten koko olemista ihanasti uuvuttavaan kylpyyn, niin on ihmisen halu, ja siinä kylvyssä tuudittua ihanaan uneksuvaan herpoutumistilaan, jossa ei toivo, eikä tahdo mitään, elää ja tuntee vaan ja viruu rauenneena. Kutoutua kuin pehmeään, koko sielua ja oloa hyväilevästi verhoavaan harsoon, niin halajoitsee ihminen olla, ja sen harsonsa verhoamana uinaila itsensä epämukavalta ja työläältä tuntuvasta elämästä hillittyyn ja hivelevään uneksumistilaan, jonka sylissä ihminen heruu nauttivaan hyväilevään velttouteen. Kauneus, kauneus, kuin unnutus, hempeä raukaseva unnutus hiipii ja hipuu se ihmistä, veltoksi heruneena ihanuuden herpoumuksena sulaa ja uneksuu ihminen sen sylissä, eikä silmänsä tahtoisi avata sen raukasevassa sylissä, jokainen solu ja jokainen verenisara suloutuvana unenhumalana.

IX.

Antinous on vajonnut ajatuksiinsa, istuu avonaisessa pilaristossa, jonka yllä palmut heiluvat, ja vaivautuu syvemmälle ajatuksiinsa. Kätensä ovat pujotetut toisen polvensa taakse ja otsassaan on syvä ryppe, silmänsä katsovat totisina eteen.

Mutta kun ihminen ei aina häily kauneutena? Kun tulevat kolkot ja sammuvat hetket, jolloin koko olo on tuskallista tyhjyyttä? Kun koko elämä melkein on kolkkoja tyhjiä hetkiä?

Hiljaa ja hitaasti pudistaa Antinous päätään, ja silmänsä jäävät epämääräisen pohjattomina tuijottamaan yhteen kohtaan, niiden katse ikäänkuin seisahtuu ilmaan edessä.

Niin sammunutta on ihmisessä välisti, niin mykkää ja pimeätä. Mieli uumoilee sekavana ja sakeana, ja kuin tukalassa kärsimyksessä tuntee elämän ympärillä. Niin tyhjänä ja nuutuvan laimeana uikottaa se elämä ympärillä, ja sekavana tukaluutena tuntuu se piinaantuviin aistimiin. Niin on ihminen usein, ja uumoilee sielussaan kolkkona. Miksi on ihmisellä semmoiset sammuneet tukaluuden hetket? Ja miksi ovat useimmat elämän hetket niitä kituvia tukaluuden hetkiä? Niitä synkkiä hetkiä, joina ihminen jäykkenevänä värjöttää elämän yksitoikkoisuuden keskellä?

Katsovan Antinouksen kasvot värähtyvät vieläkin totisemmiksi, ja silmänsä pysyvät entistä tuskallisempina.

Miksi on ihmisellä sammuneet hetkensä, jolloin hänessä ei välky mitään, ja jolloin kaikki halu ja tahto on lamassa hänessä? Miksi häilyy ihminen ihanuuden sylissä toiset hetkensä, kun sentään enin elämänsä uumoilee pimeään nääntymisen alla? Kolkolta tuntuu elämä kauneuden sylissä uneksuneelle, tyhjältä ja tyylyltä ja lohduttoman autiolta. Miks'ei saa elämästä kaikiksi hetkikseen hälvetä ja miks'ei aina saa hyväiltyä kauneuden unena sulattaa kaikki koskettava elämä tuudittavaksi sävellymiseksi itselleen? Surullista, surullista on elämä ajatella, kauniina oleminen on vaan silmänräpäyksen hykähtynyt tunne, kun taas elämä, kelmeä väritön elämä tuikottaa ihmisen ympärillä loputtomat nääntyvät hetket, ja joka hetki sulkee hänet tukalaan syliinsä. Surullista ja kolkkoa on ihmisen enin elämä ja tukaltuvana elää ihminen enimmäkseen hetkensä.

Mutta eikö itse kauniina oleminenkin ole ihmisen sairautena kärsimistä? Eikö kauniiksi värähtynyt ihminen juuri ole suurta sulattavaa surua?

Antinouksen suuret surulliset silmät jäävät tuijottamaan yhä yhteen kohtaan ilmassa, hiljaa ja ajatuksissaan kohottaa hän kätensä pitelemään otsaansa.

Kauniinahan ihmisessä on imemässä niinkuin suuri sulattava kaiho? Kun sielu ikäänkuin kasvaa itsestään, ja sulautuvana levittäytyy katsottavan ylle, silloin on koko olo suloiseksi haikeudeksi pehmenemistä, totiseksi, totiseksi värähtää koko ihminen, silmäänkin on niinkuin kihoisi kyynel ja katse häämyilee kosteana ja herkkänä. Totista suloista suruisuuden pehmeyttä on kauniina oleminen, ja kauniina hetkenään liikkuu ihminen sulana kaihon ja suloisen surumielisyyden herkkyytenä. Kipeyttä, haikeaa, koko sydämen herkyttävää kipeyttä on kauniiksi väristynyt ihminen, ja ihmisen herääminen kauniiksi on ihmisen sulamista sairaaksi, sielunsairaaksi. Onko siis itse kauniinaoleminenkin ihmisen hivuttuvaa riutumista ja kärsiikö ihminen kauneudessaankin? Mitä on siis ihminen ja ihmisen elämä?

Antinous jää yhä katsomaan eteensä ilmaan, silmänsä päilyvät särkyvän syviksi, kun hän yhä epämääräisesti tuijottaa eteensä, tuontuostakin pudistaa hän hiljaa ja hitaasti kaunista kiharaa päätänsä, ja silmänsä tuijottavat yhä tuskallisina samaan kohtaan.

X.

Elämä on kaipaamista, suurta ja alituista. Koko ihmisen olo ja sielu häilyy ja keinuu suurena ja pohjattomana kaipauksena. Ihmisen halu, ainainen sisäinen rajaton halu on huveta itsestään, huveta rajattomana. Kun ihminen värähtää näkemyksensä kauneudeksi, on hänen halunsa hälvetä sen näkemyksensä ylle unohtuneena ja itsestään hukkuvana. Kun maailma kangastaa taivaallisen hetken silmänräpäyksellisessä hykähdyksessä hänen sieluunsa, on hänen ainoa elävä halunsa silloinkin koko sieluinensa olla näkemyksensä rajattomuuden täydellisenä, kaikki tuntevana peilinä. Kun ihminen herkkyy ajatuksiksi, on silloinkin hänen halunsa koko olollaan sulata ajatuksensa myötä ja itsestään liuenneena ajatuksellansa sukeltaa kauas ihaniin selittämättömiin avaruuksiin. Aina värähtää ihmisessä kuin suuri ja hukuttava kaipauksen läike, ja aina jättäytyy hän joka teossaan tämän läikkeen kannattamaksi.

Niin on kuin kasvaisi ihmisen sisältä aalto, joka jokainen hetki kukkurallensa kohoten nostaa ja kantaa ihmisen mielen mukaansa alituisesti ulos ja ulos eteenpäin kuohuamiseksi. Niinkuin mielen pohjalta se kaipaus kasvaa ja tulvahuttaa aina koko ihmisen mukaansa. Rajattomana raukenemisen haluna on ihminen sen kaipauksen sylissä, jokaisen hänen ajatuksensa ja jokaisen hänen mielensä liikunnan sulattaa se usvaisaan keinuvaan syliinsä. Koko ihmisessä kytee ja hiutuu se ääretön kaipaaminen ja jokaisessa ihmisen olotuntemuksessa se tulvahtuu esille. Olisi aina rajatonna, olisi aina itsestään hälvenevänä, nousisi kuin ylt'yleistenä huuruna olemisensa rajoista ja tulvisi kaiken ylle.

Niin on ihminen sisältään kuin ylt'yleisenä, jokataholle rajattomana pakkauvana liikkumisena ja nousuna, eikä koskaan ole ihmisen olo lepoa. Aina halajoitsee ihminen, aina liikkuu hän rajattomuuteen levittäymisen haluna ja joka hetkensä on hän sisältään kipeä. Haikeata ja vaivanalaista on ihmisen olo aina ja valittava nyyhkynä on hänen ainoa pohjainen tunteensa. Kun ihminen värisee kauniina, on hänen tuntonsa sulautumisen kipeätä halajointia, kun hän vetäytyy kokoon kylmän ja runtelevan elämän edessä, sisällisyttään hän silloinkin värisee ja kavahtaa sen elämän kovaa ja haavottavaa kosketusta. Aina on ihminen umeata tiheätä sisällisyyden vellontaa ja aina halajoitsisi hän jättäytyä tästä sisällisyydestään antauvan valumisen lievitykseen. Mihin saisi levittäytyä, että siitä sielunsa raskaasta vellonnasta lievittyisi? Mihin saisi jättäytyä, että sielu, kärsivä sairastava sielu saisi levon ja lievityksen? Olisi elämässä silmänräpäys, jonka ylle saisi ihanassa, helpottavassa unhotuksessa valua! Olisi elämä, johon ihminen sielustaan saisi kuin äärettömyyteen, suloiseen, vapahtavaan äärettömyyteen hälvetä! Olisiko missään maailmassa sitä äärettömyyden näkyä, jonka edessä vapahtuisi ihmisen sidottu sielu, ja jonka edessä ihminen iäksi lievittyisi sisällisyytensä tuskaisasta pingotuksesta? Voisiko ihminen maailmassa herätä hetkeen, joka hellittäisi vapaaksi ihmisen pakahtuvan vaivanalaisen rinnan, ja hivelisi tyveneksi ihmisen levottoman vellovan rinnan?

IV. EGYPTISSÄ.

Egypti, maa jonka lävitse Niil, aluton ääretön Niil leveänä ja rauhallisena valuu ja jonka ympärillä erämaa avautuu keltaisena äärettömyytenä, Egypti, maa, jonka alati selkeän taivaan alla suunnattomat pyramidit pimeäpiirtoisina ja synkkinä ryhmäkköinä ylenevät, ja jossa erämaitten keskellä sfinxit äänettöminä lepäävät vuosituhantista kiviuntansa, liikkumattomilla silmillään tuijottaen vaikenneiden aavikkojen ylitse ympärillään.

Majesteetillinen on mahtava Niil, siinä kun se taivaanrantaisten leveänä hitaasti kulkee kulkuaan ja etenee matalain rantojensa ohitse. Leveänä ja levollisena kulkee se Niil, yllään taivaan valtaava pilvetön sinikupu, kulkee tasaisena ja tyyneenä erämaitten halki, joissa pimeäpiirtoiset ja suunnattomat pyramidit seisovat vaikenneiden aavikkojen keskellä ja joissa ainoana äänenä on vaan yksinäisen hiipivän shakaalin ulvonta taivaan rantaan asti liikkumattomana seisovan erämaan keskellä, kulkee se leveä ja levollinen Niil tyyneenä ja tasaisena mataloina aukenevain peltorantojenkin ohitse, jotka ovat alinomaisena ihmisten liikkeenä ja peltojen lainehtimisena, kulkee levollisena niidenkin ohitse ja etenee majesteetillisen hitaana ikäänkuin yhä kulkisi iäti vaikennevia ja iäti liikkumattomia erämaa-aavikkoja. Taivas tuntuu olevan ääretön, siinä kun se paljaana ja pilvetönnä kaartuu levollisen Niilin ylitse, ja etäisyydessä matalalta yhtyy yhteen erämaan tumman juovan kanssa ylt'ympärillä, matalaa taivaan rantaa vastaan kuvastaa siellä täällä alavilla rannoilla joku yksinäinen palmuryhmä, joka yksin häiritsee taivaan rannan tasaisena levittyvää piiriä ylt'ympäri.

Ihmeellistä on Egyptissä, rajattoman taivaan piirin ja levollisen valtaavan Niilin maassa. Ihmisen mielestä katoa niinkuin aika, ja ihminen hupenee huomiosta. Miksi jäisi huomio pieneen ihmiseen siinä kun kulkee Niilin levittyvää mahtavaa povea, yllään taivaan valtaava kupu ja ympärillään erämaitten etäinen keltainen äärettömyys? Miksi muistaisi nykyisen hetken siinä kun seisoo vaikennevan pyramidin edessä, joka vuosituhannet on liikkumatonna katsonut Niilin levollista kulkua ohitsensa ja vuosituhannet ylennyt saman sinisen liikkumattoman taivaan kannen alla, sill'aikaa kun ihmispolvet ja valtakunnat sen juurella ovat vaihtuneet kuin liikkuvat pilvet?

Egypti on iäisyyden maa, jossa kaikki seisoo liikkumatonna ja ääretönnä ihmisen ympärillä. Iäisyyteen herää ihmisen mielikuvitus joka silmänräpäys siellä, ja minne jääkin katse, tuijottaa ajattomuuden ja äärettömyyden kivettävä katse ihmistä vastapäätä. Siellä jäähmettyy ihmisessä olevan hetken tunto ja itsestään huimaistuna seisoo hän ajattomuutta ja äärettömyyttä silmästä silmään ja jää sen lumoomaksi.

Antinous seisoo pyramidilla, seisoo hiljaiseksi jäähtyneenä sen laella ja katselee liikkumatonna ympärilleen.

Edessään aukenee aavikko äärettömänä tasona, joka huimaavassa etäisyydessä tasaisena puoliympyränä yhtyy taivaan kaukaiseen matalaan rantaan. Sen tummankellervän tason keskellä luikertaa Niil vaaleana vyönä, valuen esiin ikäänkuin taivaan etäiseltä rajalta lähenee se heikosti kiemurrellen ja levenevänä keltaisen aavikon keskitse ja paisuu viimein lähten leveäksi mereksi siinä kun se hitaana ja majesteettillisena valuu pyramidin kohdalla pyramidin ohitse, siitä taas jatkaen mutkittelevaa kulkuansa pohjoiseen matalan aavikon keskitse viimein kuin luikertavana hopeajuovana häviten silmistä pohjoisen taivaanrannan kuulakkaaseen väriin. Suunnattomana levittäytyy ympärillä erämaan keltainen tummeneva äärettömyyden syli, lähellä, virran rannalla aaltoaa maanpinta heikkoina, tuskin tuntuvina kukkuloina, joilla siellä täällä kasvaa joku yksinäinen jäykkälehtinen palmu, mutta kauempana häviää kaikki yksinäiseksi tasaisuudeksi, joka tummenevana äärettömyyden näkyinä levittäytyy joka puolelle ja jonka katsomiseen kaikki aistit jäykkenevät.

Antinous seisoo pyramidillaan, seisoo liikkumatonna ja katsoo etäisyyteen ympärillään. Allansa levenee joka puolella pyramidin suunnaton tumma kiviryhmä.

Kuinka mitättömäksi tuntee itsensä siellä huimaavan pyramidin laella ympärillensä erämaa äänetön äärettömyys! Niin on niinkuin sammuisi omasta olemisestaan ja seisoo siinä, joka tunto huimaavana. Silmät ikäänkuin sokeuvat, kun yhtämittaa tuijottaa sinne äärettömille silmäkannattimille ympärillä, ääretön hiljaisuus on ihmisen ympärillä, niin että on kuin lamattu kuulemasta, korvissa vaan joskus äärimmäisen hiljaisuuden kuurouttava humina. Ajatustakin huimaa kun katselee kivipaasia allansa, jotka vuosituhannen vuosituhannen jälkeen ovat levänneet samoissa liitoksissaan, ja jotka kaukaisen menneisyyden ihmiset, joita ei mielikuvituksessaan jaksa kuvitella oikeen todella eläneiksikään, ovat sovittaneet sijoilleen omien elävien käsiensä voimalla.

Kuinka mitätön ja turha on ihminen! Antinous katselee kiviä allaan ja antaa silmänsä vaeltaa taivaan kupua ja erämaan ääretöntä syliä. Kuinka turhaksi kuihtuu ihminen tunnossaan! Paasi lepää paaden päällä vuosituhannet liikkumattomuuden, ikäänkuin iäisyyden untansa, iäisenä ylenee yllä taivaan kupu, jolla aurinko aina samana vaeltaa kaarensa, iäti samana lepää ylt'ympäri erämaan ääretön povi ja iäisenä, joka päivä samana kulkee Niil kulkuansa. Ihminen, ihminen vaan elää päivän, surkastuu toisena kuin kuivan erämaan kärvenevä ruoho. Ihminen, sinun ympärilläsi seisoo iäisyys ajanjaksojen lävitse pysyvänä vaihtumattomuuden ryhtinä, ainoastaan sinä itse olet kuin hetken hehkuva tulenkipinän lento, joka kohta olet hupeneva kuolleena tuhkana, ja jonka elämä jälkeinpäin on kuin unen muisto, jota jälkeinpäin ei enää todeksi uskokaan. Antinous jää katsomaan sammaleisia kiviä allaan ja ajatuksensa seisahtuvat. Ne kivet on sijoilleen asettanut ihmisen toimelias käsi, jokaisen liitoksen on sovittanut ihmisen taitava käsi, missä on se ihminen nyt, missä on muistokin siitä ihmisestä? Kivet lepäävät kivien päällä samoina kuin vuosituhannet sitte ja jäävät tuleviksi vuosituhansiksi samaan liikkumattomaan lepoonsa, mutta jaksako kuvailla sitä ihmistä joka liitti ne kivet sijoilleen, todelliseksi eläneeksi ihmiseksi, joka näki auringon ja joka vavistuen tunsu erämaan äärettömyyden ympärillään, niinkuin itse nyt? Tyhjään hälvenevä ja ohitsemenevä on ihminen, ikäänkuin meren nouseva, hetken elävä ja sitte iäksi sammuva aalto. Ikäänkuin hetken kestävä tuulen humu on ihmisen elämä, joka hetken liehuu elämänsä, mutta kohta on ohitse taas ja kaikki ympärillä yhtäläisenä järkähtämättömänä muuttumattomuutena, ikäänkuin se tuulen humu ei ikinä olisi humissutkaan sen liikkumattomuuden keskellä. Turha on ihminen ja turha ihmisen olemassa olo ja jälkeijättämättä häviää ihminen elämästä.

Antinous on jäänyt tuijottamaan kiviryhmäkköön edessään ja silmänsä ovat jäykenneet. Vähitellen selkenee hänen katseensa taas, hän katsoo yhä kiviryhmäkköön allansa, mutta mielessään sulavat hereille ikäänkuin uudet ajatukset. Eikö ihmisessäkin ole rajaton elämä? Eikö ihmisenkin hetkinään liiku rajattomana? Antinous tuntee yhtähaavaisesti koko sen suunnattoman kiviryhmän haahmon allansa, mutta samassa tuntuu hänessä myös erämaan autio ja rajaton avaroituminen ympärillä ja taivaan iäinen korkeus yllä ja hän ikäänkuin järkähtyy koko olossaan. Hän tuntee kuin omana sielunaan sen erämaan rajattoman uumoilun, rajattomana ylenee ja kaareutuu mielessään taivaan ääretön kupu ja kivien suunnaton levittäytyvä ryhmä allansa tuntuu kuin liikahtavan eläväksi ja keinuvana kannattavan hänen sieluansa. Kaikki sulaa sieluksensa ja vavahtuneessa silmänräpäyksessä on niinkuin purjehtisi hän pyramidinsa sylissä ajattomien aikojen lävitse ja näkisi yhtähaavaisena hykähtyneenä unena aikojen vallettuvan muuttuilemisen. Hetken on kuin kangastaisi silmiinsä laajan korkean kaupungin keinuva näky aavikolla pyramidin edessä, hän näkee sen selvänä ja kirkkaana piirtyvän keltaista erämaata vastaan, näkee sen särmikkäät muurit ja tasaiset katot ja kuulee katujen vilkkaan humun, samassa hälvenee koko kaupunki silmistä kuin näkymättömän käden pyyhkäsemänä ja erämaa levittäytyy vaan tyhjänä ja tummana edessään. Seuraavana hetkenä on kuin näkisi hän pyramidien sivut yht'äkkiä heräävän hälinöivään elämään, tummia vilkkaita ihmisiä liikkuu, kiskotaan suuria suunnattomia paasia ylös ja kuulee vasaroiden elävän kalkkeen, hälinöivänä kirjavana liikkeenä ja ihmisten toimeliaana vilinä ovat pyramidin sivut, mutta samassa näkyvät ne taas kuolleena pimeänä kiviryhmäkkönä edessä, joka seisoo kuin iäisyyden jäykkänä vaarumattomuutena. Suuri suunnaton

sotajoukko ilmestyy aavikolle pyramidin edessä, hetkessä on koko keltainen erämaa vilkasta liikkuvaa hälinää, sotavaunujen ja ihmisten vilinää, Niiliä kattaa sotalaivojen paljous, joiden mastomeressä pitkät kirkasväriset viirit iloisesti heiluvat, seuraavassa silmänräpäyksessä näkee senkin näyn selittämättömästi sammuvan silmien edessä, ja erämaan taas vaan aukeavan ympärillä äärettömänä liikkumattomuutena ja vaikenemisena.

Niin seisoo Antinous pyramidin laella liikkumattomaksi jähmettyneenä ja näyt kulkevat sieluansa. Värähtyneenä seisoo hän ja vavahtunutta sieluansa leimuu ihana ilo. Eikö ihminenkin silmänräpäyksittäin välähtele iäisyyden hykähtyneenä tuntemuksena? Eikö ihminen hetkessä joskus aukene iäiseksi ikäänkuin yht'äkkisen salaman valaisemana?

Täinen on ihminen silmänräpäyksittäin! Yhtähaavaisesti on hän kaikkea ympärillään, aikojen lävitse upottautuu hänen tunteensa ja syleiltynä sulaa hänen mielensä hetken äärettömyyden täydelliseksi hyminäksi. Ääretönnä, ääretönnä päilyy ihminen, kun hän itsestään unohtuvana vavahtuu iäisyyden tunnoksi ympärillään. Vapisuttavan ihanaa on ihmisen olla, kun hän sieluineen sulaa näkemyksensä ylle ja sieluineen hälvenee näkemyksensä, läikkyvää ihanuutta on ihminen silloin ja rajattomana päilyy hänen olonsa. Miks'ei ratkekkain ihminen ihanasti olemisesta katsomisen rajattomana hukuttavana hetkenä?

Antinous seisoo pyramidillään, niinkuin äärettömänä keinuvana ryhmänä tuntuu se pyramidi kannattavan ajatustunnelmoimisiaan, silmänsä ja sielunsa keinuu yhtähaavaisen päilyvästi sen pimeässä kannattavassa ryhmässä, aavikon äärettömässä äänettömässä levenemisessä ympärillä ja Niilin vaaleassa vyössä, joka mutkitellen luikertaa alavien lakeuksiensa keskitse. Miks'ei jätä ihminen itseänsä katsomuksensa unohtuneeseen, kaikkituntevaan hetkeen ja vapahdu ihanasti elämästä?

II.

Kuolleiden äänettömän kaupungin keskellä seisoo Antinous, edessään kivijalustalla lepäävä Sfinxi.

Lepää Sfinxi kivijalustallaan, tuijottaen kivisilmillään eteensä, kivikäpälänsä oiennettuna. Sfinxin takana näkee laajana ja matalana avauvaan holvistoon, joka näkyy silmään loppumattomina, vuorestahakattuina pilaririvistöinä, jotka viimein häviävät näkyvistä kattaavan holvisuojan umpinaiseen pimeyteen. Sivulla sfinxistä seisovat kummallakin puolella kuningasten suunnattomat kuvapatsaat, ne istuvat liikkumattomina, kädet kummallakin polvella, katse korkealta ihmisen ylitse jäykkänä kaukaisuudessa. Taampana nousevat ylt'ympäri ilmaan louhittujen vuorien aaveelliset ja kaameanpaljaat haahmot.

Kuin kivettyvänä seisoo Antinous siinä sfinxin edessä, silmänsä liikkumattomassa sfinxissä. Niin herkkämuotoiset ovat sen sfinxin kasvot, kuin värähtyneenä hempenee mieli niiden sieluun sulavaa muotoa tuntiessa, mutta sitte tuijottavat niistä kasvoista harmaat liikkumattomat silmät, jotka kivettävässä kylmyydessä ikäänkuin katsovat ihmisen puhki ihmisen ohitse ja sielu ikäänkuin jäätyy sen katseen kohdatessa. Sfinxin rinnatkin vellovat hempeytenä silmään ja sulana ja halaavana jää katsomaan niiden värähdyttävää naisellista kauneutta, ja olkapäitten solava ja puhdas muoto, joka hyvänä ja hienona liikutuksena tuntuu sieluun, saa ihmisen antaustavasti pehmenemään. Niin velloo Antinous värähtyvänä, kun hän katsoo sfinxin rintaa, ja sielunsa valuu sulana nautinnonhaluna sitä hyväilevänä hempeytenä tuntuvaan rintaa, mutta samassa kohtaa hänen silmänsä taas sfinxin jäykistävän kivikatseen, ja hän näkee jalustalle oiennetun sfinxin suonikkaan leijonakäpälään, jonka käyrät voimakkaat kynnet ikäänkuin liikahtelevat, ja samassa hyytyy kuin kivetys suonissansa. Kivettävästi tuntee hän samana hetkenä kuningasten suunnattomat, liikkumattomina istuvat kivipatsaatkin ja matalalakisen pimeän pilaristoaukenemisen edessään ja seisoo kuin joka tunnossaan jäykkenevänä.

Ne kuninkaat istuvat mykkinä pimeämuotoisina paikoillaan kädet polvillaan ja katsovat, päät jäykästi suorina liikkumattomasti korkealta ihmisen ylitse kallioiden erämaisiin aukeuksiin ympärillä, ja sfinxin takana seisovat pilarit loputtomina pimeyteen häviävinä riveinä, jotka mataloina kannattavat lakeana levittyvää katon holvikkoa. Mielikuvitus jäykistyy, kun siinä katselee niitä liikkumattomia patsaita ja pilarien päättymätöntä metsää, ja kun ajattelee että ne samat kuningaspatsaat ja samat lakeat pylväsholvit ovat seisooneet, edessään sama lepäävä, eteensä selittämättömästi tuijottava sfinxi vuosituhannen vuosituhannen jälkeen samaa liikkumattomuuden untansa. Niin niinkuin kolkkonee mielikuvitus ja ajatuksetkin jähmettyvät tuijottaviksi siinä kuolleen ja aution liikkumattomuuden keskellä. On kuin jäykkensä itse sen iäisenä seisovan kivetymyksen keskelle, ja kuin jäätyisi elämästä,

rinnan ainoana tuntona sfinxin katseen selittämätön ja kylmä hyydytys.

Vai onko ollenkaan elämää? Eikö lepää koko maailma silmänräpäyksen kivettämänä, oma sydänkin lyömätönnä? Kolkkona, kaameana kiviunena kaikki, aikakin hävinneenä? Antinous katsoo kuin jäykistyvänä ympärilleen. Niin on kuin jäähtymisen silmänräpäys itsessään, ja kolkkona hyytyy hänen mielikuvituksensa. Kaameat kivikasvot tuntuvat veressänsä, tuijottavain elottomain silmien hyydytys kulkee jäisenä jäseniänsä. Eikö koko maailma ole silmänräpäyksessä seisahtunut ajattomaan kuolemiskivettymiseen? Eikö koko elämä ole hetkessä hyytynyt kiveksi?

Vai onko koko elämä muuta kuin kivettymistä? Elämä, jäänkylmä, ankea ja autio, onkokaan se muuta kuin ihmisen jäätävää kammottamista? Niinkuin suunnatonta ja muodotonta vierauden ja kylmyyden hirmua on elämä ja maailma, jossa joka hetki kolkot ja pimeät kivetyskasvot ja kivityssilmät tuijottavat ihmiseen, ja jossa ihmisen värjyvä mieli joka hetki halvautuu hyydyttyvänä kammostumisena. Hetkeksi siinä kovassa liikkumattomassa elämässä unohtuu silmä sfinxin hempeänä, ja sielulle hyväilyn lievityksenä tuntuvaan rintaan, silloin sulaa koko sielussaan hyväiltynä ja herkkyydenä ja hiipii koko olollaan sen sfinxin hempeyttävän tuudittavan rinnan ylle ja on joka solussaan halajointia ja sulaumusta ja herkkyyden valuntaa, mutta samassa jo kohtaa silmä sfinxin katseen ja silmänräpäyksessä hyytyy ihminen jäykistyväksi kammoksi taas. Kylmänä ja vieraana hirmuna tuntuu paljas elämä ihmiseen ja kammostuvana kangistuu ihmisen sielu sen edessä. Elämä on ääretöntä ja kovaa autiutta, jonka keskellä ihmisen jokainen tunto jäähtyy kivenlyömäksi ja hädänsäikähdykseksi.

Niin seisoo Antinous ja ajattelee Kuolleiden Kaupungissa, ympärillään pimeät ja liikkumattomat kuningasten patsaat, edessään kivityssilmäinen sfinx, leijonakäpälä oiennettuna.

III.

Mutta mitä onpi elämä? Onko se kammottavuutta, jonka keskellä ihmisen jokaista suonta kivettävä hätä lamaa? Vai onko se hyvää ja lempeätä herkkyyden katsetta, jonka edessä ihminen ihanasti värähtyy sielunsa sulaksi liikutukseksi? Kumpaa se on, suurta ja kylmää vierauden kosketustako, vai lempeän liikutuksen syleilyä, sillä kumpanakin tuntuu se sykähdyttävälle ihmiselle?

Toisinaan on ihminen elämän edessä paljasta haikeata nautinnon sulaumusta. Valuu herkkyyteenä ihanana värähtelevän maailman ylle, ja ainoana suloisena kipeytenä on ett'ei saa vielä liuenneempaa jättää itseänsä sen ihanatuntoisen maailman ylle. Kaikki ympärillä tuntuu kuin sielun suloiselta hyväilyltä, jokainen tuntoon virkoava huomio maailmasta värähtyy ihanasti mieleen, niinkuin sielun lievitystä on kaikki, ja mihin silmä jääkin, sointuu sielu sulana kohta näkemyksen mukaan ja päily täytettynä ja tyydyttyvänä. Koko maailma on silloin joka ilmiössään mielelle kuin suloisen ja lempeäaaltoisen lepäämyksen meri, jonka hyväilevään syliin on ihanaa jättäytyä, ja ihmisen ainoana suurena toivona on silloin vielä välittömämpänä tuntemuksena valua sen suloisuusmeren tuudittavain aaltojen mukaan. Niin on niinä hetkinään, kuin olisi koko olo maailman olon säestystä, tahtois kummuta itsestään sen maailman ylle, eikä ole mitään ihmisessä, ei yhtään tunnetta eikä yhtään jäsentä, joka ei haikeutuisi halusta valua siksi tuntemiseen häipymiseksi. Niin tuntuu elämä joskus suloisena ja sielua hyväilevänä.

Mutta sitte tuntuu elämä toiset kerrat taas kuin jäähtettävä kova kolkkaus, jonka edessä ihminen hyytyy jokaisessa tuntonsa sykähdyksessä. Niin silloin näkyy maailma kuin tylynä ja runtelevana autiutena ihmisen ympärillä, uhkaavana ja kovana seisoo se ihmisen edessä ja säikähdyttää hänen jokaisen tuntonsa värähdyksen kangistuvaksi kammoksi. Kun rautaisilla liikkumattomilla kasvoilla tuijottaa se ihmiseen, kaameuttaa hänen sielunsa jäiseksi kamaluudentunnoksi, ja halvaa jokaisen hänen heräävän tunteensa puistattavalla pelolla. Pelottava on elämä joskus, kaamea ja kammottava, ja näkyy ihmiselle aaveellisen tyhjyytensä ja kylmyytensä paljauudessa, sen näyn edessä jääty ihmisen joka jäsen sisällisestä kammosta ja verensä heltee hitaasti vieriviksi kivihelmiksi suonissaan, helpottumattomaksi tärähtyneeksi säikähdykseksi seisahtuu koko olonsa.

Onko elämä nyt siis ihmisen ympärillä aukenevaa pelotuksen tuijotusta, jonka edessä ihminen joka olonsa ja tuntonsa kudoksessa jäähtyy? Vai onko se sulaa sielun hyväilyä, jonka haltuun hurmaavassa unhotuksessa halajoitsisi hälvetä, ikinä siitä ihanausvärähtymisestä virkoamatta? Vai onko elämä kumpaakin, onko elämä sekä jäykistävää, ihmisen tyhjäksi lamaavaa suuruuden autiutta, että myöskin ihmisen syliinsä sulkevaa ja ihmisen sylissään autuaaksi tyydyttävää armon kosketusta, onko elämä niinkuin sfinx, joka kivenkylmänä lepää iäisyysoloansa, mutta jonka rinnoille ihmisen olisi suuri sairas halu sanomattomassa nautinnonhukunnassa hälvetä? Onko elämä kivijäykät

leijonakäpäälänsä oientava ja hydyttävillä kivisilmillään tuijottava sfinxi, jonka rinnoille sulana sieluna valuisi, mutta jonka silmäyksen edessä jäykistyvänsä tyrehtyy jokaisessa verensä pisarassa? Onko elämä sulouden ja kammutuksen kivisfinxi?

Sulan suloinen elämä, kolkko ja runteleva elämä! Pelvon ja hädistyneen tuskan lamaamana kaameutuu ihminen jokaisessa olonsa sopukassa elämän edessä. Joskus taas sulaa hän sen saman elämän edessä ihanuuttaan haikeaksi sulousnyyhkynäksi ja herkkyyneeksi onnen liikutukseksi. Miksi vaihtelee ihmisen olo niin? Miksi herää ihminen, kun hän kerran on saanut sulata onnena herkkymään, miksi herää hän siitä enää elämän kovaa paljautta tuntemaan? Miks'ei jää ihminen taintuneena, iäksi taintuvana elämänsfinxin suloisille sulouttaville rinnoille, ja huku niiden ylle hurmaukseen kuolevana! O elämä, elämä, joka tuo kylmän tunnon ihmisen joka jäseneen, joka joskus hetkittäin halvaa ihmisen jokaisen tunnon ja jokaisen ajatuksen jäiseksi säikähdykseksi, elämä, jolla on sfinxin kylmä tunnoton kivikatse ja sfinxin käyräkynsinen kivenraskas leijonakäpäälä, miks'ei sen elämän edestä halajoitsisi iäksi hälvetä hetkenä, jolloin sen saman elämän rinta velloo sulana hyväilyn tuntona ihmisen edessä, ja jolloin hän ihanoituvassa lievityksessä voi koko sieluineen juosta sen herkän ja sulaneen hempeyden ylle! Kun luonto ja maailma avautuvat sulattavana hyväilyn sylinä ihmisen edessä, kun maailma ja ihmisen ihanoituva sielu liittyvät yhteen iäisyys-syleilyyn ja ihminen kaikkine aisteineen ja koko värähtävine oloineen raukenee sen maailman ylle, miks'ei hän silloin iäksi halajoitsisi sammua siihen onnensa hykähdykseen ja iäksi lievittyneenä unohtaa koko muun elämän! O, kun sammuisi ihminen ihanana hetkenään, kun lakkaisi elämästä hykähtyneenä ihanuuden hetkenään, iäksi silloin lievittyisi ihminen olemisesta ja iäksi lauhuisi ihmisen vapahtuneessa sielussa olemisen pimeää, umea pakotus!

IV.

Niiliä liukuu Antinous venheessä, seisoo kallistuneen venheensä partaalla, ja katselee vievään veteen, jolla kuplat leikkivät, toga on valunut jalkoihinsa paljaalta vartaloltaan.

Aurinko on laskussa taivaan rannalla, Niil lepäelee ympärillä kuin suunnaton, hiljaa liekkuva kultakansi. Kaukana viivautuvat iltataivaan syleilevää kultaa vastaan matalain rantojen haamut, joista erottaa siellä täällä jonkun ihmisasunnon tai palmuryhmän tummat ääriiviivat.

Siinä seisoo valtaavan, levenevän kultaisen Niilin keskellä, liukuvassa venheessään Antinous, ja katselee, paljaalla vartalollaan veden liekkuva kuvastus, veteen venheen vierellä, katselee kullanruskoa iltaisen maailman ylitse.

Syvinä päilyvät silmänsä, kun hän liikkumatonna seisoo siinä ja katselee veteen venheen vierellä, johon kallistunut venheensä ja seisova paljas vartalonsa heittää väilyvän viherjänskultaisen varjon, ja jossa venheen liikunnan synnyttämät kuplat hiljaa jäävät taakse, alla avautuu taivaan kirkas kuvastus rajattomana kupuna, jonka sylissä joku veden häilyttämä pilvi keveänä leijaa. Vielä syvempinä näkyvät silmänsä, kun hän hiljaa nostaa ne ja jää pitkäksi hetkeksi näkemään Niilin kultaista pintaa ja taivaan pohjatonta kirkkauskantta vastaan näkyvään rantojen tummanväritöntä vyötä. Silmissään on syvä ja harras syttymys, siinä kun hän hiljaa ja liikkumatonna katselee.

Niin seisoo Antinous liukuvassa venheessään ja katselee vuoroin virran vievää kuplehtivaa vettä, jonka sylissä taivas äärettömänä keinuu, vuoroin ympäröivän maailman ääretöntä välkähyttävää kultasilmänräpäystä, seisoo liikkumatonna liukuvassa venheessään, paljaalla vartalollaan hypähtelee veden kuulakas, kullalle välähtelevä kuvastelu. Seisoo hän siinä liikkumatonna, toinen kätensä rinnalla, toinen rentona riippumassa sivullaan, huulensa nauttivasti puol'avoimina.

Niin liukuu venhe, ja Antinous seisoo, Niil kuvastelee kultaisena ja rantojen viivat väistyvät tummemmiksi veden ja taivaan kullan keskelle. Hetki tykähtää hetken jälkeen, Antinous seisoo yhä ja katselee ympärilleen kallistuneen venheensä partaalla, illan viileä ilma hyväilee paljaita jäseniänsä, hiljaa liukuu venheensä virran kultakantta.

Niin kuluu hetki hetken jälkeen, aurinko on lähennyt taivaan rantaa ja maailma muuttuu ylt'yleiseksi kullaksi, jonka sylissä rantojen viivat näkyvät ainoastaan epäselvinä juovina. Silloin viimein kun auringonsilmä on ikäänkuin sulkeumassa taivaanrannan katkoon ja sen viimeinen hykähtynyt katse punervana hohteena leikkii maailman kasvoilla, silloin Antinous yht'äkkiä näkyy liikahtavan, silmänsä syvenevät ja suurenevät hetkessä ja kasvonsa värähtävät ääretöntä kärsivää vakavuutta, kun hän nyt ikäänkuin nousee korkeammaksi ja viimeisen auringon säteen mukana katsoo ympärilleen. Niinkuin sisältään valaistuna seisoo hän, ja rintansa liikkuu, kuin polttaisi sen jokaista jännettä sanomaton

kuoleuttava ihanuus, silmänsä katsovat hykähtyneinä ympärille, kun nyt koko maailma palaa viimeisen auringon säteen kultana. Kun viimein aurinko on vaipumassa varjoon, ja ainoastaan sen viimeinen säde leikkii kelmenevässä ilmassa, silloin ottaa Antinous askeleen venheestään, silmä liitettynä siihen väistyvään aurinkoon ottaa hän askelensa, valkea jalkansa kätkeytyy veden kalvoon venheen vierellä, sinne veden helmaan vajoo Antinous hitaasti kokonaan, katse vielä viimeiseksi kirkastuneena kohotettuna äärettömän taivaan kultasyliin ja auringon viimeiseen sammuvaan silmäykseen. Hetki jälkeensä hoippuu Niilin kantta tyhjä liukuva venhe ja auringon viimeinen kuoleva säde välkkyi kultaisesti veden renkaissa, jotka ovat heränneet venheen vierellä vedenkannessa ja hiljaa levittäksevät, kohta sammuvat ne renkaatkin liikkumasta ja aurinko häipyi, viileänä ja kosteana levittäytyy yön haalea kelmeys Niilin ylle ja taivas sammuu värittömäksi.

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK ANTINOUS ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before

downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in

writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation’s EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to

the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.